AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 46-tas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 18-tą LAPKRIČIO (NOV.) 1933 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

VIETOS ŽINIOS

Antanas Kišiunas Lanko Bates Universitetą

Antanas Kišiunas, kurs pavasarį užbaigė Worcesterio Akademiją, Providence ir Aetna gatvės. dabar lanko Bates kolegiją. Lankydamas Akademiją, jis pasižymėjo bėgimo ir lauko sportuose, net buvo išrinktas į tautines tarp mokyklų rungtynes dvejiems metams. Kišiunas gavo užkvietimų nuo kolegijų ir universitetų visose Amerikos dalyse, kad jaunuolis tęstų savo mokslą po jų globa. Per vasarą Kišiunas buvo nuvykęs į Kaliforniją ir sustojo apžiurėt atletiškus įrengimus daug universitetuose.

Vienok Antanas Kišiunas nepasirinko didelį universitetą, bet paprastą Bates kolegiją, nes šioji kolegija turėjo ypatingai gerą prirengimąjį medecinos kursą. Jis tą žingsnį padarė, klausydamas patarimo, kurį davė viens iš Akademijos profesorių, Charles E. Stevens. Kišiunas klausė šio profesoriaus patarimo delto, kad Stevens pagelbėjo jam užbaigt mokslus Akademijoj. Jis pagelbėjo Kišiunui tame laike, kada buvo manoma, jog lietuvis turės apleist mokyklą iš priežasties lėšų stokos. Kišiunas lankydamas Akademiją užlaikė savo motiną, našlę, ir dirbdavo mokykloje, kad užmokėt už mokslą.

Kišiunas nelošia futbolą Bates kolegijoj, bet jisai ima dalyvumą tik bėgimo sporte. Jisai turi aki nukreipęs į 1936 metų Olympikos komandą.

"Birutės" Draugijos Mėnesinis Susirinkimas

Šeštadienio vakare, lapkričio 18-tą dieną, 7-tą valandą įvyks "Birutės" draugijos mėnesinis susirinkimas. Gerbiami "Birutės" draugijos nariai malonėkite atsilankyt kuo skatlingiausia, nes turime labai svarbių reikalų apsvarstymui. Jau daug narių žino, kad "Birutės" draugija rengiasi paminėt savo 20-tų metų gyvavimo sukaktuvių, kurios įvyks šių metų paskutinėje dienoje, gruodžio 31-mą, 1933. vakare, prieš pat Naujus Metus. Įvyks puiki vakarienė su įvairia programa susidedančia iš muzikos, dainų ir kalbų. Dvvliktą valandą nakties, įvyks Naujų Metų pasitikimas. Bus šokiai, iki prašvis. Tokiu budu palydėsime senus metus su skania vakariene, muzika, dainomis ir kalbomis, o pasitiksime naujus metus su linksmais šokiais. Bilietai jau yra pardavinėjami, todel patartina visiems iškalno įsigyt, nes kuo daugiau bilietų bus išparduota tuo puikesnė bus vakarienė. Šis paminėjimas įvyks Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje.

Taipgi prašau narių nepraleist progos, nes laikas baigiasi priėmimui naujų narių be įstojimo mokesčių. Atsiveskit kuo daugiausia prirašymui.

J. A. Vaitkunas

Demokratų Kliubo Pranešimas

Demokratų kliubas užkviečia visus savo narius atsilankyt į pramogą, šeštadienį, lapkričio 18-tą, po numerio 38A Providence gatvės. Kliubo rumuose lygiai 7-tą valandą vakare. Ypač prašome narių atsivest kuo daugiausia savo draugų sykiu pasilinksmint, nes tai Demokratų kliubo pirmas parengimas. Šis kliubas rengia kortavimo vakarą, "Whist Party" ir stengiasi kuo geriausia užganėdint visus, kurie atsilankys, kaip narius taip ir svečius.

Jeigu kas iš narių neturėtų tikietų šiam vakarui, tas gali gauti pas sekančius veikėjus: Petrą Milių, Juozą Žemaitį, Joną Lukosevičių, V. Barysą ir Kliubo kambariuose atėję į parengimą. Užkviečia valdyba.

Koresp. V. K. Barysas

GVARANTUOTA VISIEMS KENČIANTIEMS NUO

Skausmų Pilve

Geso — Rugšties

Nesuvirškinimo, Etc.

Sunkiausios ligos yra lengva išgydyt del PEPSINIC SELTZER arba gražinam pinigus. Butinai nusipirkit bonką šiandien nuo Jusų Vaistininko arba rašykite: —

PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.

Atminkite Garantiją

Šv. Liudviko Dr-ja Rengia Pokylį

Pokylis ir suėjimas parukyt įvyks sekmadienį, lapkričio 19-tą, Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje. Parengimas prasidės 4-tą val. po pietų. Šis pokylis yra nepaprastas, retai kada panašus įvykstą šioj kolonijoj. Pasilinksminimas susidės iš rukymo, skanių valgių ir gėrymų ir grajis orkestrą. Visiems, kurie tik atsilankys užtikrinta kuo smagiausias laikas. Komitetas kviečia visus atsilankyt.

Rooseveltas Pranešė Sovietų Pripažinimą

Washington, D. C. — Prezidentas Rooseveltas pranešė penktadienį, kad Jungtinės Valstijos sutiko vėl užimt normališkus santykius su Rusija ir pasikeist ambasadoriais.

Prezidentas paskyrė William C. Bullitt buti pirmu Amerikos pasiuntiniu į 16 metų. Prezidentas, sakė, kad sutikimas del pripažinimo buvo pasiekta 10 minučių prieš vidurnaktį ir viešai paskelbė laiškų eilę, parašytų nuo savęs Maxm Litvinovui ir Litvinovo jam. Laiškuose paminėta svarbiausieji punktai, ant kurių valdžios pageidavo susitaikyt.

Šie laiškai, kaip prezidentas pareiškė trumpoje formoje, apima tokius klausimus kaip propagandą, religijos laisvę, kiekvienos tautos piliečių legališkus saugojimus, apkaltinimus už ekonomišką špiegavimą, įvairius reikalavimus ir sovietų valdžia sutiko atmest visus reikalavimus, kylančius iš Sibirijos ekspedicijos po bolševikų įėjimo galion.

Saryšý su Bullito paskyrimu, prezidentas sakė, kad jo vardas bus perduotaas į Maskvą del patvirtinimo. Bullitt lošė svarbiausią rolę pasitarimuose, kurie atnaujino diplomatiškus ryšius, nutrauktus nuo tada, kada sovietų valdžia užėmė seną Kerenskio režimą.

Apart sutarčių, pasirašytų, buvo nusistatymų pasidalinimas, liečiant budus kaip sutvarkyt visus skolų ir reikalavimų klausimus, kas leidžia tikėtis greito ir patenkinančio išrišimo tų klausimų, kuriuos abi valdžios nori užbaigt kuo greičiausia.

Litvinovas pasiliks Washingtone kelioms dienoms, imti dalyvumą derybose, kuriomis užsibaigs jo misija. Manoma, kad kitą savaitę Litvinovas su savo štabu gryš į Maskvą. Prezidentas Rooseveltas, davęs šį svarbų pranešimą išvyko į Warm Springs, Georgia valstiją, pasilsėt.

Suvienytos Valstijos, kurių globoje buvo sena caristų pasiuntinybė, ruošiasi sugrąžint vietą naujiem savininkam. Litvinovas, Boris Skvirsky, sovietų informacijos burlo direktorius ir jo žmona buvo užkviesti į Baltuosius Namus. Prezidentas niekuomet pirmiau nebuvo pozicijoj užprašyt tuos sovietų valdininkus.

Dideli Šalčiai

Šioje savaitėje užpuolė dideli šalčiai. Čikagoje temperatura sumažėjo ki 10 laipsnių, o Minnestoj iki 5 laipsnių. Naujoje Anglijoje sumažėjo iki 18 laipsnių. Tokius ankstyvus šalčius retas kas atmena. Per paskutines porą ndienų uo šalčio mirė 25 žmonės.

KANADOS BEDARBIAI SUSIRINKĘ PROTESTO PARADE

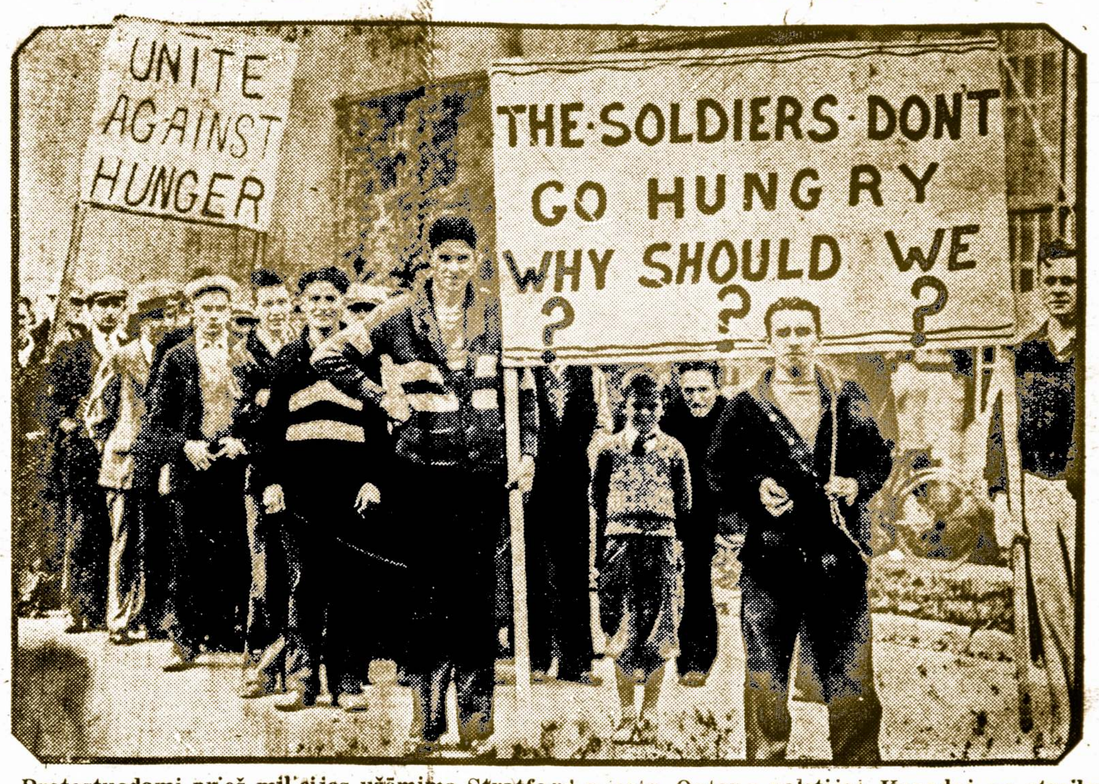

Protestuodami prieš milicijos užėmimą Stratford miesto, Ontario valstijoj, Kanadoj, po streikų, tukstančiai žmonių maršavo parade, veik tris-ketvirtadalius mylios ilgumo. Policija ypatingai saugojo maršuotojus, kada paradas ėjo pro ginklų sandėlius, kur kareiviai ir tankai stovėjo.

Rusai Nebeišduoda Vokiečiams Ginklų

SUSEKTA SENIAU SUDARYTA SLAPTA VOKIEČIŲ RUSŲ SUTARTIS

"Daily Express" paskelbė slaptų dokumentų turinį, kurie patekę į Prancuzų rankas. Iš dokumentų aiškiai matyti, kad savo laiku tarp Vokietijos ir Rusijos padaryta slaptą ginklavimosi sutartis, ir kaip tik bolševikų valdžia sutvirtėjo, taip vokiečiai į Rusiją perkėlė savo ginklų gamybą. Rusijoj įsteigė didžiausius sunkiosios artilerijos, kulkosvaidžių ir amunicijos fabrikus, kuriuos prižiurėjo vokiečiai karininkai.

Bet lig šiol nė vieno Rusijoj padirbti ginklo vokiečiai negavę ir kai Vokietijos generalinis štabas kreipėsi į Rusiją prašydamas atsiųsti keletą armotų ir kulkosvaidžių pavyzdžių, rusai jiems atsakė, kad jokių ginklų į Vokietiją neleis ir kad nė nežino, apie kokius čia ginklus yra kalbama. Rusai savo tokį nusistatymą parodę po to, kai prasidėjo susiartinimas su prancuzija.

Žmogvagiai Nužudę Brooke Hart – Reikalavo Pinigų

San Jose, Kal. — Kalifornijos griežta prieš-žmogvagystę baussė laukia dviejų bedarbių, kurie prisipažino, jog pavogė ir nužudė Brooke L. Hart, 22 metų jauną prekybininką. Brooke Harto kunas ieškomas San Francisco įlankoje. Pagal Kalifornijos valstijos prieš-žmogvagystiškas teises, prasikaltėliai turės but baudžiami mirtimi ar kalėjimu ligi mirties, be jokios progos ar prašymo paliuosuot nuo bausmės. Prasikaltėliai Thomas Harry Thurmond, 30 metų ir J. M. Holmes, 32 metų buvo uždaryti San Francisco kalėjime, nes San Jose mieste minia yra baisiai iniršus.

Policija išaiškino, kad Thurmond buvo sugautas per specialį operatorių, kurs buvo paskirtas klausytis visų pašaukimų telefonų į Hart namus. Kada Thurmond pašaukė Harto numerį, operatorius greitai susekė iš kur buvo šaukta ir pranešė šerifui Emig ir federalei policijai, kurie pasiekė vieną garadžių, kaip tik Thurmond užbaigė kalbėt.

Brooke Hart dingo pereitą ketvirtadienio vakarą. Tuojaus buvo reikalauta didelės pinigų sumos iš jo tėvų. Žmogvagiai prisipažino kad jie surišo auką, nužudė jį ir įmetė į San Francisco įlanką, tuojaus po pavogimo. Brooke Hart dingo pakely į San Jose Kliubą, kur turėjo sutikt savo tėvą. Dvidešimts penki policininkai saugoja prasikaltėlius San Francisco kalėjime nuo įniršusių žmonių.

Nelaimingo jaunuolio tėvas apalpo, kuomet buvo pranešta, jog sunus gali but negyvas. Jo motina, kuri buvo po gydytojo priežiuros nuo to laiko kada sunus dingo, taipgi krito be žado ir ji yra kritiškame padėjime. Žinia taipgi nugalėjo žmogvagių aukos dvi seseris ir jaunesnį brolį.

Kodel Anglų laikraščių atstovas buvo Suareštuotas Munchene

Dar neseniai po Munchene atsibuvusios Nacionalsocialistų Dienos, buvo suimtas Anglų laikraščio "Daily Telegraph" atstovas Panter. Jis buvo įtartas špiegavojime ir nebuvo leista nei Anglijos konsului su juom pasikalbėti, taipojau neleista jam gynėją pasikviesti. Reuterio Telegrafų Agenturos Atstovas, vokietis Elbach, kuris kartu su Panter gyveno, pabėgo, kadang prieš jį irgi buvo išleistas suėmimo paliepimas.

Kodel suėmimas įvyko, paaiškėjo tik dabar, butent, Panteris padavė savo laikraščiu platų pranešimą apie visus kariškuosius pasirengimus kaip ir kokie jie buvo. o ne tokias žinias, kokias Vokietijos žinių agenturos perdavė. Vokietijos propagandos ministeris buvo uždraudes rašyti apie tos dienos kariškus pasirengimus, o anglas neiškentė ir parašė.

Tuos pasirengimus jis aprašė maždaug sekančiai: Hitleris buvo patiktas su pasveikinimo šuviais. Parodoje dalyvavo šalia 20,,000 smogiamųjų burių pilnai kariškai prisirengusių dar ir daug tikrosios Reichsveros kariuomenės. Tą visą sceną anglų spaudos atstovas pavadino pilnu kariškų prisirengimu. Už toki Panterio išsitarimą, jis vokiečių valdžios buvo įtartas šnipinėjime. O kadangi tuo tarpu prieš špionažą velkia kariškas įstatymas, tai p. Panteris galėjo but ir sušaudytas. Bet Vokietijos valdžia neišdrįo tai daryt. Šiandien Panteris jau laisvas, tačiau tas parodo, kad vokiečiai ginkluojasi iki ausų, o kas bando tą jų karišką pasirengimą nušviest pasauliui, tam jie grąsina mirties bausme.

Kaip Raudonosios Armijos Strategai Žiuri į Vokietiją, Lenkiją ir Lie'uvą

Kaunas. — "Gazetta Polska" spausdina savo Maskvos korespondento straipsnį, kuriame citnojama iš sovietų raudonosios armijos organo "Bolševik" armijos viršunių nuomones aktualiais karo ir politikos klausimais.

Straipsnių autoriai pasisako, kad etnografišku atžvilgiu Lenkija turi teisės į pajurį ir koridorių. Vokiečių armija taikos metu siekia iki vieno milijono galvu. iš kurių reichsvere — 100,000; policijoje — 150,000; Štalhelmo organizacijose —300,000 ir šturmininkuose — 400,000 žmonių. Apginkluota Vokietija kaip reikiant — sudarytų milžinišką pavojų Lenkijai.

Pagal žymaus raudonosios armijos vado nuomonę, kilus karui — Lietuva butų vokiečių armijos bazė. Vokiečių armija nori panaudoti Lietuvos geležinkeliu tinklą, o karo metu ji įruoštų čia savo amunicijos sandėlius, karo aerodromus ir dagi stengtųsi pasinaudot ir Lietuvių armiją savo tikslams. Visokiais karo atvėjais, sako raudonosios armijos strategikas — Vokietija iki tam tikro laipsnio į Lietuvą žiurės kaip į vieną Rytų Prusijos strategijos vienetą.

Už Hitlerį Balsavo 95,1 Nuošimčiai

Berlynas. — 12 dieną lapkričio įvyko Vokietijoje balsavimai Hitlerio režymo užgyrimui. Balsavime dalyvavo 43,452,613 iš abelno 45,141,904 balsuotojų skaičiaus. Iš jų 40.601,574, arba 95,1% balsavo "už", ir 2,100,765 "ne." 790,000 balsuotojų buvo pripažinta netikrais. Tokiu budu prieš valdžią balsavo tiktai 4.9%.

Abelnai balsuojant į Reichstagą, kur reikalinga paduot balsas, kandidatų sąrašų blankose stuksojo 10 kandidatų ir visi Hitleristai. Už juos paduota 39,655,288 balsai iš 43,077,577, tai yra 97.2%. Likusieji 3,352,289 balsuotojai buvo pripažinti be reikšmės.

Lietuvių Radio iš WHOM

TREČIADIENIAIS 7 VAL. VAKARE

Kiekvieną trečiadienio vakarą 7 valandą iš New Yorko ir New Jersey stoties WHOM girdime lietuvių radio programą, "The Voice of Lithuanians". Ją veda Jonas Valaitis.

Šioj programoj dalyvauja geriausi lietuvių dainininkai, pasakojamos įdomiausios Lietuvos, Amerikos lietuvių ir pasaulinės žinios.

Programą išlaiko Didžiojo New Yorko ir New Jersey lietuviai ir svetimtaučiai lietuvių draugai biznieriai.

Lapkričio mėn. 22 ir 29 dienomis ir gruodžio 6 d. iš WHOM 7 val. vakarais girdėsime įžymią lietuvaitę p-lę Konstanciją Menkeliunaitę, nesenai grįžusią iš Italijos, dainuojant. Lapkr. 22 d. dainuos ir p. Kažemėkas.

Klausytojai prašomi parašyti laiškučių į stotį WHOM, Voice fo Lithuania Programai, Hotel President, New York, pranešant kaip programos patinka.

Ši radio programa yra uoli lietuvių spaudos ir organizacijų rėmėja. Tad, ją ir palaikykime.

Rep.

Vokietija Bičiuliuojasi Su Lenkija

Berlynas. — Kancleris Hitleris priėmė naują Lenkijos pasiuntinį Lipskį su kuriuo ilgokai tarėsi apie tų dviejų šalių politinius ir ekonominius reikalus, taipgi apie nepuolimo sutartį. Mat, čia per paskutinius 15 metų Vokietijos ir Lenkijos rubežiai buvo skaitomi parako sandeliu.

Praleiskite Kalėdas Tėvynėje

Skandinavų-Amerikos Linija dabar tik išleido gražų artistišką Kalėdinį skelbimą, kuriame pažymėta jų Kalėdiniai išplaukimai šįmet ant laivo "United States" ir "Frederik VIII" iš New Yorko lapkričio 25-tą ir gruodžio 9-tą.

Skelbime aprašo apie pereitų metų kalėdinį laivą "Frederik VIII", kaip jisai pasiekė Klaipėdą, naminį juostą, su dideliu triukšmingu pasveikinimu. Didelė iškaba buvo pakabinta virš prieplaukos su žodžiais: "Sveikinam Parvykusius Namon". Vėliavos plėvesuoja, orkestros grajina ir pasikalbėjimai skamba maloniai visur. Dešimts tukstančių žmonių minia laukia ne mažiau karštai kaip pasažierai tame momente, kada laivas sustoja prie prieplaukos. Kaikurie laukia savo vaikų, kiti savo žmonų ar vyrų, brolius ar seseris, ar draugus. Jie visi pilni džiaugsmo, nes žino jog tuojaus pasimatys su savo brangiais asmenimis po daug metų atsiskyrimo.

Panašus iškilmingas priėmimas laukia pasažierų, kurie vyksta kartu su musų Kalėdinėmis ekskuursijomis šįmet ir visi nuoširdžiai kviečiami prisidėt prie šių išplaukimų. Išpildvkit savo seniai padarytą pasiryžimą aplankyt savo tėviškę šįmet ir nutarkite dabar!

Tolimesnes informacijas galit gauti pas vietinius laivakorčių agentus arba tiesiog iš linijos ofisų.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Baltimore, Md.

Lapkričio 10 d. rašytojui Vincui Nagornauskui šelpti komitetas laikė savo susirinkimą apkalbėjimui paminėti 30 metų literatinės darbuotės sukaktuves. Kadangi rašytojas V. Nagornauskas yra apdovanotas per Lietuvos prezidentą D. L. K. Gedimino medaliu, tai nutarta susižinoti su Lietuvos Atstovybe, kada tas medalis jau bus prisiųstas, surengti vakarą paminėjimui 30 metų sukaktuvių literatinės darbuotės, pakartojant vėliausiai parašytą V. Nagornausko veikalą, vienaktę dramą vardu "Knygynas Švintnam Aržuole", kur po vaidinimui Lietuvos atstovas ir prisegs seneliui V. Nagornauskui užtarnautą garbės medalį.

Pereitam ankstyvam pavasarį artimesniem Nagornausko draugam veikėjam pradėjus rupintis senelio dramaturgo V. Nagornausko varginga bukle, tapo sutverta jo šelpimui komitetas iš pavienių ir iš draugijų atstovų, kuris ir pradėjo rupintis suvargusiam literatui teikti pašelpą. Komtetas gerai žinodamas, kad senelis Nagornauskas savo laiku yra daug veikęs ir katalikų sriovėj, atsikreipia ir į katalikus paragindamas ir juos atkreipti atydą į suvargusį ir sveikatos netekusį tautos darbuotoją ir sutelkti jam kokią nors pašelpą. Po ilgo tylėjimo, pagaliaus Katalikų Federacijos 25-ta kuopa prisiuntė komitetui tokio turinio laišką, kuris buvo skaitytas komiteto susirinkime ir kurio ištraukas aš čia ir paduodu skaitytojų žiniai, kad matytų kaip katalikai atjaučia suvargusiam ir sveikatos netekusiam savo tautos darbuotojui:

"P-no Vinco Nagornausko nuopelnai lietuvių tautai, ir ypač Baltimorės visuomenei, yra Federacijai gerai žinomi, ir giliai įvertinami. Jo literaturos darbas, ir dramatinis veikimas yra užsipelnęs didžios pagarbos visų tautiniai nusistačiusių lietuvių. Delto pasinaudoję šią progą, Federacijos vietinė kuopa viešai išreiškia p. Nagornauskui aukštą pagarbą.

"Dėja, kas link medžiaginės paramos jojo senatvėje, ar ligoje, Federacijos kuopa priversta prisipažinti, bejiegė. Esamasis iždo stovis yra toks menkas, kad bet kokia įmanoma auka paliktų gerbiamo p. Nagornausko omeny ne dėkingumo, bet nusivylimo įspudį. Jausdami, kad negalime duoti didesnės aukos, nenorime įžeisti mažąja".

Matote gerb.. kaip katalikai pamiršo artimo meilę ir Dievo prisakymą, Alkaną papenėk, ir nuogą pridengk. Kada tas žmogus buvo jaunas ir sveikas, tai jis katalikam buvo naudingas jų garbę kelti, bet kaip nuseno ir neteko savo brangiausio turto sveikatos, tai katalikai nuo jo užsisuko. Šlykščiau pasityčioti iš savo nusenusio ir sveikatos netekusio tautos darbuotojo nei didžiausias pagonas neišdrįstų.

P. P. Jaras

Philadelphia, Pa.

TEATRAS — "GYVI NABAŠNINKAI"

Sekmadienio vakarą, 7:30 val., lapkričio 19 d., Šv. Kazimiero salėje, choras suvaidins juokingą komediją "Gyvi Nabašninkai". Po teatro seks šokiai. "Gyvi Nabašninkai", tai 3 veiksmų komedija. Visi lošėjai atsidėję pratinasi prie geros formos. Be abejonės, visas jų darbas ir energija nenueis niekais, nes priruošta tinkamai, tikrai palinksmins atsilankiusius. Šiame teatre dalyvauja pasižymėję asmenys ir visados žaidimu patenkino atsilankiusius. Asmenys. kurie loš šiame teatre yra: E. Raguckaitė, T. Balčiunaitė, J. Jakštys, J. Konstantinas, J. Kisielius ir S. Dryža.

Tas teatras yra musų tautos jaunimo darbuotės vaisiai. Reikia duot kreditas musų jaunimui ir artistams už jų darbštumą.. Taigi, choristai-tės lapkričio 19-tą dieną, tikisi matyti savo mamytes, tėvelius, choro prietelius ir rėmėjus; ateikit pasidžiaugti juokingu vaidinimu. Turėsite tiek juokų, kad galėsite per visus metus juoktis. Teatrui ir šokiams viena įžanga, 25c.

Rengėjai

SKAITYKITE ir PLATINKITE AMERIKOS LIETUVĮ
LIETUVIAI!

Hartford, Conn.

Ukrainai minėjo savo nepriklausomybės dieną ir išnešė protestą prieš Sovietų Rusiją.

Vietos ukrainai lapkričio 5 dieną minėjo savo tautos nepriklausomybės dienos paskelbimo 15-tas sukaktuves. Kalbėtojas buvo Ukrainų Susivienijimo žymus veikėjas dr. Luke Mišhuha, "Svobodos" redakcijos narys iš Jersey City, N. J., prof. G. Kaluda, iš Sanfordo, lietuvių atstovas V M Čekanauskas, dr. kun. F. Gulyn, ukrainų vietinis klebonas, miesto burmistras ir kt. Susirinkime dalyvių buvo apie 300, keletas lietuvių.

Pirmiause trumpai kalbėjo jaunas bene Amerikoje augęs ukrainietis prof. Kaluda. Po jo kalbėjo miesto burmistras ir dr. Baucher, kurie pribuvo į susirinkimą ne tiek tikslu ukrainų šventės paminėjimui, kiek prieš rinkimus miesto administracijos, kad savo kandidaturą pagarsinti. Vėliau kalbėjo redaktorius Luke Mišhuha, jo kalba buvo labai įdomi ir dramatiška, ne vienam urkainui ištraukė ašarą. Tai puikus kalbėtojas.

Toliau iš eilės kalbėjo trumpai dr. F. Gulyn. Po jo kalbėjo lietuvių vardu V M. Čekanauskas, angliškai. Jo kalba buvo įdomi, jis nurodė ukrainiečiams lietuvių mažytės tautos kovas už nepriklausomybę, priminė ukrainams, kad jų tauta kelis kartus didesnė, galingesnė, ir jei bus pasiryžus, apsispręst buti laisva ir nepriklausoma, tai savo tikslą — nepriklausomybę atsieks. Jis taipgi pareiškė, kad jei lietuviai, latviai, estai, lenkai, čekai ir balkanų tautos seniau priklaususios tai Rusijai, tai Turkijai, o dabar jau tapo laisvos, tai ukrainų tauta skaičiuje 40 milijonų taipgi bus laisva, jei tik kovos vienybėje už nepriklausomybę.

PROTESTO REZOLIUCIJA

Ukrainų choras pasirodė tautiškuose kostiumuose, gražiai sudainavo Amerikos ir Ukrainos himnus ir keletą dainų. Programas buvo gana ilgas, bet kartu ir įdomus, kiekvienas kalbėtojas ir choristai buvo palydėti gausiais aplodismentais. Baigiant programą, prof. Kaluda perskaitė protesto rezoliuciją prieš Sovietų Rusijos valdžios represijas daromas ukrainiečiams ir rezoliucijoj reikalaujama Suvienytų Amerikos Valstijų Prezidento Roosevelto nepripažint Sovietų Rusijos valdžią. Matyt, kad ukrainai Amerikoje yra labai nusistatę prieš Sovietų Rusijos rėžimą už tai, kad ukrainai ten persekiojami, badu marinami ir skriaulžiami.

IŠ VVS. SKYRIAUS VEIKIMO

Teko patirti, kad vietos lietuvių VVS. skyrius rengiasi prie gražaus koncerto ir sceniško veikalo, komedijos "Jaunystės Karštis". Veikalas bus perstatytas sausio 7-tą dieną, parapijos mokyklos salėj. Koncertinę programo dalį išpildys vietos lietuvių talentai, Šv. Cicilijos choro nariai ir solistai. Veikalo vaidinimui numatyti lošėjai: p-lės Juzė Penkauskatė, VVS. skyriaus raštininkė, ir Elzbieta Povilaitytė, žymi VVS. skyriaus veikėja, taipgi, pp. M. Kripas ir J. Pagirskas. Bene trumpas kalbas pasakys vietos klebonas kun. J. Ambotas ir V. M. Čekanauskas, taipgi deklemuos Stasiukas šrupša ir Mikutis Kripas, p-lė Kasmonaitytė, žymi jauna šokike taipgi dalyvaus. Girdėjau, kad bus kviečiama ir Lietuvos Operos dainininkė p-lė Katkauskaitė.

RENGIAMASI PRIE VAJAUS

VVS. skyriaus išrinktos komisijos narys p Čekanauskas mane informavo, kad rimtai rengiamasi prie vajaus platinimui Vilniaus pasų ir ženklelių bei užrašinėjimui VVS. organo žurnalo "Musų Vilnius". Tatgi pas mus lietuviai nemiega, o dirba Vilniaus vadavimo darbą. Pereitam VVS. skyriaus susirinkime, kaip teko patirti, buvo skaitytas laiškas nuo Suvienytų Amerikos Valstijų Prezidento Franklin D. Roosevelto pirmojo sekretoriaus p. MacHenry Howe, kuriame jis dėkavoja VVS. skyriui už laišką ir simpatingumą bei lojališkumą dabartinei vyriausybei ir Prezidentui Rooseveltui. Tai buvo atsakymas į VVS. skyriaus laišką, pasiųstą Prezidetui Rooseveltui, saryšy su spalio 9 dienos paminėjimu Hartforde, Vilniaus reikale. MacHenry Howe atsakydamas į laišką, pareiškia, kad Prezidentas įvertina jusų gėdulos dienos minėjimą ir lojališkumą, išreiškta Prezidentui Ruzveltui.

PRASIDEDA FĖRAI

Vietos parapijos fėrai prasidės sekančią savaitę, lapkričio 11 dieną. Rengėjai tikisi, kad fėrai bus pasekmingi. Lapkričio 29 dieną bus gražus vakaras lietuvių moksleivių; šiame vakare bus musų jaunuolių talentų parodymas. Šio vakaro laukia jauni ir seni.

FILMININKAS JANUŠKEVIČIUS IŠVAŽIAVO Į CHICAGĄ

Musų jaunas filmininkas, p. Januškevičius su savo tėvelių išvyko į Clevelandą, iš ten užsuks į Daytoną, ir tuomet į Chicagą, kur jis rodys lietuviškas filmas. Matomai p. Januškevičius turės filmų rodymo maršrutą iš vakarų linkui rytinių valstijų. Linkime geriausių jam pasekmių.

S. B. Pikturna

Lietuvos Visuomenė Pagerbs Kražių Didvyrius

Šiemet, lapkričio 21 d., sukanka 40 metų, kai rusų valdžia, su gubernatorium Klingenbergu priešaky, panaikino Kražių vienuolių mergaičių benediktinių vienuolyną ir uždarė jam priklausančią bažnyčią. Tos bažnyčios uždarymo skandalas ir kruvinos skerdynės yra viena iš karakteringiausių rusų vergovės laikų iliustracija.

Kražiai stovi dešinėj Kražantės upės pusėj. Kražių miestelis labai senas ir minimas senovės raštuose jau bemaž nuo 700 metų. Pirmoji apie Kražius žinia yra iš Lietuvos karaliaus Mindaugo laikų.

1333 metais vokiečių kardininkų ordeno magistratas Vinrikis įpuolė į Viduklės ir Kražių žemes, ir per aštuonias dienas žudynėmis ir gaisrais viską nuteriojo. Tiktai kai kunigaikštis Vytautas antrą kartą pas kryžiuočius pabėgęs, su jų pagelba ėjo kovoti už savo tėviškę su Jogaila, su Vytautu išvien ėjo ir Kražių atstovai, ir buvo narsus kariai.

Ilgą laiką Kražiai garsėjo ir darė stiprios įtakos į visą Žemaitiją. Čia buvo net trys bažnyčios. Rusų valdžia, varydama nutautinimo politiką Lietuvoje, panori iš vienos Kražių bažnyčios padaryti cerkvę ir atimti bažnyčiai priklausančias žemes. Kai vietinis pristavas norėjo tai įvykdinti, kražiškiai pasipriešino. Pasipriešinimo garsas daėjo iki Kauno gubernatoriaus, vokiečių kilmės ruso Klingenbergo.

Klingenbergas su kazokų pagelba 1893 metais 21 lapkričio atsirado Kražių miestely. Žmonių buvo pilna bažnyčia. Ir kai gubernatorius klāstingu budu norėdamas žmones iš bažnyčios išvesti ir ją uždaryti, to padaryti negalėjo, nes žmonės nepaklausė, jis įsakė, kad klebonas per pamokslą žmonėms įsakytų išeiti. Klebonas nors su ašaromis ir pranešė, kad žmonės valdžios paklausytų, tačiau bažnyčia nejudėjo nė iš vietos. Tada įpuolė burys kazokų į bažnyčią ir pradėjo nagaikomis, kardais kapoti.

Daug buvo sužeistų, o dar daugiau suimtų ir nuvarytų į kalėjimus. Taip pat buvo ir nužudytų. Kražių skerdynėse nukentėjo apie 540 žmonių. Apie 30 mirė nuo šalčio, nes buvo suvaryti į upelį, 300 išvesti į šiaulių, Tauragės ir kitus kalėjimus, o likusieji sužeisti ir užmušti.

Skaudžiu aidu nusidėjo Kražių skerdynės, ne tik rusų, bet ir pasaulio spaudoj. Ypatingai apie tą įvykį rašė anglų spauda. Visi jie gyrė lietuvių drąsą ir prisirišimą prie savo tikybos bei tautos.

Kalbama, kad rusų caras, sužinojęs, kad tiek daug lietuvių nukentėjo, išsišaukė tuolaikinį tikybos departamento direktorių ir skėlė jam į ausį. Gubernatorių Klingenbergą atšaukė iš Kauno ir iškėlė į Sibirą, kur vis delto jis gavo didesnę gubernija ir medalį.

Šias sukaktuves Lietuvos visuomenė organizuojasi iškilmingai paminėti. Bažnytinė vyriausybė nutarė surengti eiseną iš Kauno į Kražius. Taip pat bus įsakyta tokias pat eisenas padaryti ir visom Lietuvos bažnyčiom. Kulturinės organizacijos suruoš paskaitas ir išleis didelę ir nuodugnią studiją apie Kražių skerdynes. — Tsb.

SKAITYKYT ir PLATINKIT AMERIKOS LIETUVĮ

LIETUVOJE

"Lietuvos Aidas" sumanė savo skaitytojus supažindinti su visu Lietuvos kraštu. Užtat dabar kiekvieną šeštadienio n-rį skiria kuriam nors apskričiui ar didesniam miestui. Jau išėjo keletas tokių numerių. Čia "Lietuvos Aidas" daro didelį darbą. Juk dažnas musų inteligentų nė savo apskrities gerai nežino, nepažįsta, o jau apie svetimuosius ir kalbos buti negali. Tuose "apskričių" numeriuose aprašo žymesnes vietoves, gyventojų buklę, t a u t i š k ų organizacijų buklę, įdeda žymesniųjų tautininkų veikėjų atvaizdus. Nors "Lietuvos Aidas" sakosi norįs aprašyti visą kulturinį lietuvių gyvenimą apskričiuose, tačiau taip nėra. Kalbant apie organizacijų buklę nesilaikoma objektingumo, bet visa kas aprašoma sulig tam tikrų politinio masto: vis stengiamasi kam nors įkąsti, įgnybti, įgelti ir tai labai aštriai. Pirmasis toks "Lietuvos Aido" numeris skiriamas Panevėžio miestui ir apskričiui. Įdedama daug veikėjų fotografijų, tačiau nieko nerašoma apie Panevėžio vyskupą ir jo atvaizdo nededama. Rods, vyskupas yra šiek tiek didesnė figura už kokius nors ten raštininkėlius, kurių atvaizdams "Lietuvos Aidas" vietos nesišyksti.

Ne šitokiais keliais einama vienybėn. Tada apie vienybę ir kalbos buti negali, kai vėl imsime skaičiuoti vieni kitų nuodemes, kurių visi turime. Dabar, žinoma, mums labai lengvai skaičiuot opozicijos (krikščionių demokratų bei valstiečių liaudininkų) nuodėmes. Tačiau nereikia taip pat pamiršti, kad krikščionys demokratai su valstiečiais liaudininkais taip pat nemaža, (o gal net dar daugiau) galėtų priskaičiuoti musų nuodėmių, jei mes patektumėm opozicijon, gi jie paimtų musų valstybės vairą. Jei norima kviesti visus vienybėn, tai reikia net jų nuodėmes užmiršti ir tuo labau neprikaišinėti kitiems nebutų nusikaltmų.

Labai tolerantingas lietuvių atžvilgiu, Klaipėdoj kasdien vokiečių kalba išeinąs "Memeler Neueste Nachrichten" jau įėjo į tikrąjį kelią. Pirmiau buvo pradėjęs eiti net du kartu į dieną. Tačiau kiek vėliau liovėsi taip dažnai išeidinėjęs ir ėmė eiti tik vieną kartą į dieną. Streikuojant "Ryto" spaustuvės darbininkams, šisai dienraštis (tiesa, tik jo pirmieji puslapiai) buvo rašomas mašinėle ir skaitytojams siuntinėjamas. Dabar gi jau išeina jau nebemažas, Lietuvoj ir Vokietijoj priimto laikraščių formato, labai turiningas, gausiai iliustruojamas. Mokantiems vokiškai šį laikraštį mielai rekomenduoju. Eina kasdien Klaipėdoj.

Labai sumaniai dabar vedami laikraščiai, tai "Sekmadienis", "Šaltinis" ir dar vienas kitas. Jie gausiai iliustruojami, tačiau vis dažniausia svetimųjų šalių vaizdais. Savos šalies vaizdų kažin kodėl labai mažai tededama. Matyt, visai neturi foto-korespondentų. Svetimuosius vaizdus labai lengvą paimti iš kitomis kalbomis einančių laikraščių. Rods, nei vienas laikraštis neturi nuolatinių korespondentų, kurie nuolat siuntinėtų žinias apie musų miestelių ir miestų kulturinį bei visuomeninį gyvenimą. Tiesa, musų laikraščiuose korespondencijų esama, tačiau tos korespondencijos parašytos pripuolamai šiaip asmenų. Dažniausiai musų veikėjai rašo korespondencijas tada, kai tarp savęs supyksta. Na, tai tada korespondencijose ir išlieja visą tulžį prieš savo priešus. Šiaip, kai tarp savęs sutinkama, tai tada nė korespondencijų nerašoma. Taip yra užtat, kad musų laikraščiai už korespondencijas ar žinutes, taip pat ir už straipsnius nemoka atlyginimo, užtat nuolatinių korespondencijų ir neturi. Tiesa, korespondencijas dažniausiai rašinėja moksleiviai, kurie pasitenkina tuo, kad jų korespondencijos talpinamos.

Be Lietuvoj einančių lietuviškų laikraščių pas mus gana daug pareina užsienio lietuvių laikraščių, ypačiai iš Amerikos. Užsienio lietuvių laikraščius musiškiams dažniausiai užprenumeruoja užsieniuose gyvenų giminės a r pažįstamieji. Mat mums patiems prenumeruotis užsienio lietuvių laikraščius visai neįmanoma, kadangi musų valiuta yra mažesnė už daugelio valstybių valiutą. Todel mums užsienio leidiniai ir yra labai brangus. Tačiau svetur leidžiamų laikraščių Kauno kioskuose yra kiek tik nori. Tik nežinia kodel nėra angliškų laikraščių bei žurnalų, nors anglų kalbos gerai mokančių Kaune taip pat netruksta.

Kaune galima gauti prancuziškų, vokiškų, rusiškų, lenkiškų ir angliškų knygų. Tačiau anglų knygos — tik vien Bernhardo Tauchnitzo leidyklos Leipcige leidiniai. Anglijoj ar Amerikoj išleistų angliškų knygų Kaune niekas nepardavinėja ir jų visai negalima gauti. Norint jų įsigyti, tenka patiems išsirašinėti. Tenka pasakyti, kad Bernhard Tauchnitz firmos leidiniai yra daug pigesni už Anglijoj bei Amerikoj išleistus leidinius. Šios leidyklos leidinius laiko visi vokiškųjų knygų sandėliai bei knygynai.

Tautininkas

! ŠVIESKIMĖS !
REIKALINGI TUOJAU
AMERIKOS LIETUVIUI
pavienių numerių
PARDAVINĖTOJAI
Jei pats negali,
gauk mums kokią krautuvę, kuri galėtų tai padaryt. Mes prisiųsime laikraščio numerių, sulig reikalavimo.
Amerikos Lietuvio pavienių numerių pardavinėtojai gauna 50 nuošimtį.
Amerikos Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose — $1.50; Lietuvoje — $2. Kas užrašys ir prisiųs mums vieną naują skaitytoją, tas gaus dolerio vertės knygų DOVANAI pasirenkant iš musų katalogo. Kreipkitės —
Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Buk Sveikas

Rašo Dr. Kazimieras S. Michalski
15 Vernon Street Worcester, Mass.

DUSULYS

Dusulys yra liga paženklinta sunkumu kvėpuoti, kas užeina periodiškai, kosėjimu, šniokštavimu ir suveržimu jausmų, iš priežastties plaučių (bronchi) mažų oro vamzdelių smarkaus su pertraukomis sutraukimo, gi tas sunkus kvėpavimas tęsiasi per daug valandų, dienų ar savaičių.

Kada žmogų užpuola dusulys ir jisai nori gydytis, labai svarbu yra gauti nuo ligonio rupestingą istoriją nuo kudikystės dienų iki dabartinio laiko, kada serga. Šioje istorijoje turi buti visos ligos kiek žmogus turėjo savo gyvenime, šeimynos istorija kas link įvairių ligų, smulkmeniškas tyrinėjimas kaip ligonis reaguoja įvairiems valgiams, dulkėm ir vaisiadulkėm tuo metu laike kada dusulys užpuola; kaip tokios ligos gali priklausyt nuo buvimo su gyvuliais, ypatingų kambarių ar apskričių ir klimatų. Kaikurie atsargai, kaip pipirai, garstyčios, imberas ir kiti prieskoniai gali buti priežastimi dusulio reakcijoms. Tabakas gali buti viena iš priežasčių, kaikurie vaistai gali taipgi buti priežastimi ar prailgint i dusulio reakcijas. Alkoholis gali padidint palinkimą prie dusulio, ypač kada imamas su valgiais, nors dažnai alkoholis ligalaikinai palengvina dusulio pasireiškimus. Kaip kada malomųs kvapai, kaip kvepalai ir kiti tualeto dalykėliai gali buti dusulio užpuolimo priežastimi. Vidurių suirutės, aukštas kraujo spaudimas, džiova gali sukelt dusulį; dusulys gali užeiti po gerai privalgymo; dulkės—kaip vilnos, medžio piuvenas, yra paprasčiausi nusikaltėliai; burnos ir nosies suirutės, kaip nesveiki tonsilai, nesveiki dantys, augimai nosy (polyps), kroniškas gerklinių išsišakojimų uždegimas, prailginti ar dažnai atsikartojanti šalčio užpuolimai ir ir daug kitų dalykų gali buti priežastim dusulio. Todel yra reikalinga atydžiai ištyrinėti ir tikrai analizuota istorija pirma negu galima gydyti dusulį.

Paprastai dusulio užpuolimas įvyksta nakties laike ir prieš tai gali buti galvos skaudėjimas, nesuviršķinimo ženkai, prislėgta nuotaika ar nerviškas jautrumas. Iš pradžių yra sunku kvėpuoti ir trumpas, sausas kosėjimas. Sunkus skaudantis kvėpavimas ir nuo to sunkumas ant širdies pasididina ir negalima suprast kokią kančią turi panešt ligonis, jei savo akimis neteko matyti kentėjimą nuo šios baisios ligos. Kančia yra aštriausia. Ligonis gali tapti išbalęs ar veik pamėlynavęs ir veido išraiška rodo kančią iš priežasties bandymų įkvėpt ir paskui iškvėpt.

Jeigu negydomi, šių užpuolimų ilgumas mainosi nuo vienos ar dviejų valandų iki visos nakties ar keletai dienų. Kuo ilgiau mėšlungis tęsiasi, tuo smarkesnis jis yra, tai tuo didesnis pavojus buna nuolatiniam širdies įžeidimui ir tuo didesnis pavojus krutinės išsitempimui, kada plaučių udžiai gali but taip sužeisti, kad per visą gyvenimą žmogus gali paskui kentėti nuo sunkaus kvėpavimo (emphysema). Dauguma žmonių po atsikartojančių užpuolimų neturi jokio širdies ar plaučių sužeidimų, bet tai yra be abejonės todel, kad dauguma iš tų, kurie kenčia nuo dusulio, yra jauni žmonės, ir senesni žmonės turi nepaliaujamą gerklinių išsišakojimų uždegimą, širdies silpnumą ir mažiau ar daugiau nepaliaujamą sunkų kvėpavimą.

Labai retai žmogus miršta nuo aštriojo dusulio užpuolimo, bet liga visuomet turėtų but laikoma už labai rimtą, nes niekuomet negalima tuo laiku nuspręst kiek kvėpavimo ir cirkuliacijos svarbių funkcijų rimtas sutrukdymas, ar butų tęsiantis ar atsikartojantis, gali pakenkt sveikatai ateityje.

PAŽVELK!

Šis Amerikos Lietuvio No. yra:

46 — 33

Palygink jį su šios savaitės numeriu. Jei jusų numeris yra mažesnis arba tokis pat, tai yra ženklas, kad jau turi atsinaujint savo prenumeratą. Jei Amerikos Lietuvio skaitytojai nevilkintų s a v o prenumeratos pasinaujinimo, tai daug prisidėtų prie ekonomijos šiame depresijos mete. Todel prašome savo prenumeratą p a s i n a u j i n t

Šiandien!

Į LIETUVĄ
Reguliariai Išplaukimai
Smagi Kelionė
Žemos Kainos
DU KALĖDŲ ŠVENČIŲ IŠPLAUKIMAI:
"United States" .. Lapkričio 25
"Frederik VIII" .. Gruodžio 9
Išplaukimų surašą 1934 metams, kainas ir kitas informacijas suteikia agentai arba ofisas
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
248 Washington St. — Boston

7 DIENOMIS Į LIETUVĄ
POPULIARIAIS, GREITAIS LAIVAIS
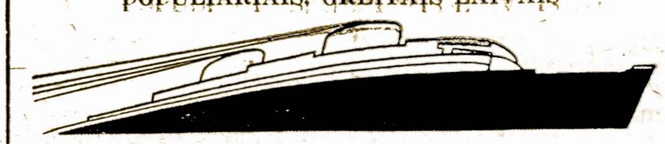
BREMEN • EUROPA
Specialiai traukiniai stovinti šalimais garlaivio Bremerhavene, užtikrina labai patogią kelionę į LIETUVĄ
GREIČIAUSIAS KELIAS Į TĖVYNĘ
Informacijų klauskite pas vietinius agentus, arba
NORTH GERMAN LLOYD
252 BOYLSTON ST., BOSTON

NEVYKUSI PAMOKA

Kai korporacija ar pavienis žmogus dasigyvena iki laipsnio kad negali apmokėt miestui taksų už nuosavybę, ir nuošimčių už skolas, tuomet bankrutas. Tą visi žino, ir kitaip suprasti negalima. Bet nekurie "atsakomingi" veikėjei "Vienybės" S-dos B-vės įvykį visuomenei aiškina iš savo partijinės politikos taško, nesiskaitydami su teisybe. Neįdomu ką rašo apie šitą įvykį lietuvių tautiniai krypčiai priešingoji tautos dalis, bet įdomu kaip apibudina ir kokias priežastis paduoda lietuvių tautinės tvirtovės S. L.A. organas "Tėvynė".

"Tėvynės" redakcija savo redakcijiniame rašte "Tėvynės" 42-me numeryje "Skaudi Pamoka" rašo:

"Tačiau svarbiausia "Vienybės" užsidarymo priežastimi yra tai šio laikraščio išskrypimas iš tautiniai liberalinio ir demokratinio kelio".

"Po versmui pradėjo "Vienybė" garbinti diktaturas".

"Laikraštis pateko į neatsakomingų rankas ir virto pikčiausiu asmeninių kolionių, šmeižtų ir niekinimų organų".

"Vienybės" redaktoriai buvo nusistatę "senius" prašalinti iš vadovybės, ir tt.

Po šitokio nelogiško ir tikslingo tautininkų įtarimo, paduosime kaip skaitytojams, taip ir akcininkams žymesnesias priežastis delko "Vienybė" priėjo tokio likimo, ir tegul kiekvienas sau sprendžia.

"Vienybė" jau nuo daug metų ėjo tyrai tautiška kryptimi, tuomet be sunkių bėdų buvo galima išleisti net tris kartus į savaitę. Taja kryptimi ėjo iki 1926 m. gruodžio 17 d. Tokia pat linija jają išlaikė J. O. Širvydas ir po perversmo, nors ir buvo daroma stiprus spaudimas iš kairiojo sparno pakreipti ją opozicijon prieš Tautinę Vyriausybę Lietuvoje. Tada visgi nebuvo klausimo apie bankrutą. Skolos nors ir didelės, bet biznis laikėsi. Laikraštis turėjo savo kredo. Jojo rėmėjai ir skaitytojai juomi pasitikėjo. 1928 metų laikotarpiu "Vienybė" staiga pašlijo iš tautinio kelio, ir rinkimuose SLA. C. Valdybos tarnavo socialistams prieš tautininkus. Tuom tarpu "Vienybės" biznis gavo skaudų smugį nustojant daug skaitytojų. Tautininkai nustojo tikėti pakraipai, kas sudarė ir moralį smugį. Vėliaus, tautininkams įgavus daugiau įtakos prie "Vienybės", laikraštis tapo sugražintas į ankstyvesnę tautinę kryptį, tada skaitytojų dalis sugrįžo atgal, biznis vėl pradėjo galą su galu sudurti. Tai pirmas įrodymas, kad laikraščio pakreipimas kurion nors pusėn nė bizniui nė laikraščiui į naudą neina.

"Tėvynės" redakcija nori įrodyti, kad už tai "Vienybė" subankrutijo, kad nukrypo nuo "deomakratijos", Čia reikia priminti "Tėvynės" redakcijai, kad nė "Vienybė" nė jos šalininkai niekados neturi ir neturėjo jokio reikalo bėgti nuo demokratijos. Bet taipogi reikia nepamiršti, kad demokratija demokratijai nelygi. Gyvendami demokratinėje valstybėje, kur demokratiją senai įgyvendinta, už ją vesti kovą krašto gyventojai senai pamiršo. Tačiau jeigu "Tėvynės" redakcija deda demokratiją į eilę bankruto priežasčiai, tai tegul pavelija paklausti, kas pasidarė su laikraščiu "Sandara" ir Amerikos Lietuvių Tautine Sandara, kurios buvo pilnai "Tėvnyės" redakcijos idėjų ir visados kovojo už demokratiją ne tik čia Amerikoje, bet ir Lietuvoje, stipriai atakuodamos dabartinę Lietuvos Tautinę Vyriausybę? O vienok dasigyveno iki to, kad liko su mažu bureliu skaitytojų ir be įtakos Amerikos lietuvių gyvenime. Delko SLA. sumažėjo ant keletos tukstančių narių, ir nustojo daug pinigais? O daleisti, kad SLA. nukrypo nuo demokratijos — negalima?!

"Vienybei" ir jos šalininkams tautininkam primetama diktaturų garbinimas. Keistas supratimas apie diktaturas ir jų garbintojus. Jeigu "Vienybė" ir tautininkai Amerikoje gyvenanti užtarė po perversmui 1926 m. gruodžio 17 d. tokią vyriausybę, kokią Lietuvoj susikurė, paremdami savo idėjos žmonių valdžią, kuri apvalė Lietuvą nuo bolševikų, ir sustiprino Lietuvos ukį, tai dar nėra diktaturų garbinimas. Nė vienas doras sunus neplaka motinos, kada motina sutraukusi vergijos pančius prašo sunaus pagelbėti dasigauti į prieangį aušrą išvysti. Sunaus pareiga yra jai padėti. Taip darė ir "Vienybė". Tautininkai nujautė, kad tame laike, kada iš įvairių Lietuvai nedraugingų laikraščių žinių agentūrų plačioje Amerikos spaudoj buvo skleidžiama įvairus gandai politiniais sumetimais, tai ne laikas buvo mums lietuviams išeiviams dar labiau apsunkinti ir taip sunkią Lietuvos padėtį. Tie "Užsitarnavusieji" veikėjai, kurie drįso vesti kenksmingą link Lietuvos Amerikos lietuvių tarpe politiką partijiniais sumetimais, kad silpninti Lietuvoje Tautinę Vyriausybę, per "Vienybę" nekartą buvo aštriai pabarti, ką tie ponai dabar vadina "šmeižtu". Tai buvo teisybę vietoj ir laiku pasakyta. Tačiaus, jeigu gerbiamai "Tėvynės" redakcijai tas atrodo "šmeižtu", tai dabar, kada jausmas atvėso praėjus keletai metų po perversmui, pasižiurėkite atsiskleidė tuos "Tėvynės" bei "Sandaros" numerius, kurie išėjo po perversmui, persitikrinsite patys, kad nė "Tėvynės" redakcija, nė kiti josios šalininkai nė kiek nėra palikę skolingi tautininkų užsipuldinėjime.

Iš viso rašto matyti, kad "Tėvynės" redakcijai nerupėjo, kad "Vienybė" gyvuotų, bet buvo noras duoti pamoką kokios krypties laikraštis turi laikytis. Jeigu taip, tai pamoka nevykusi.

Labai apgailėtina, kad kas tuos "užsitarnavusius" veikėjus norėjo iš veikimo ar vadovybės prašalinti (ar negalėtų gerbiamą "Tėvynės" redakcija nurodyt, kuriame "Vienybės" numeryje buvo taip rašyta?). Bet mes netikime, kad kas galėtų tokį stebuklą padaryti. Iš veikimo išsistumė tik jie patįs. Pirmiausia nesugabėdami palaikyti vidurinėje sriovėje "Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą", ir laikraštį "Sandarą". Kada tautininkai pradėjo veikti, vis daugiau įgaudami įtakos žmonėse, tuomet pavydo vedami tie "užsitarnavusieji" neigiančiai į tautininkus pradėjo atsinešt, visaip juos pravardžiuodami (neatsakomingi, žaliukai, fašistai, šimtaprocentiniai ir tt.), idant diskredituoti viešame Amerikos lietuvių gyvenime. Tas visgi nedavė pasekmių, tuomet atsimušė vidurin. Šitaip jiems pavyko laikinai tautininkų veikimą sutrukdyti. Bet tautininkų iš veikimo neiššlavė. Jie kaip veikė taip ir veikia tautišką kurybinį darbą, užtardami savo tautos reiaklus Amerikoje.

Dabar paduosim svarbesniąsias priežastis, del kurių "Vienybės" bendrovė subankrutijo.

Bendrovė nuo pat insikorporavimo pradėjo biznį su didelėmis skolomis. Matomai inkorporatoriai matavo "BOOM" laikų miera. Kaip tik sukėlė šiek tiek pinigų, užpirko namą, kuris su legalių dokumentų padarimu atsėjo $35,000.00. Prirengimas namo spaustuvei lėšavo $3,100.00. Apšildymo įvedimas lėšavo $4,000. Pakol į namą galėjo perkelti spaustuvę, namas lėšavo jau $42,100.00. Išpirkimas "Vienybės" nuo Brazio lėšavo $12,000.00 Duplex presas spausti "Vienybę" — $11,000. Du linotypai, vienas dėvėtas, kitas naujas — $8,500.00. Mažas presas knygoms spausti $900.00. Kaip matote mašinos lėšavo $20,400.00.

Todel viso skolos prieš bendrovę susidarė $74,500.

Parduota bendrovės akcijų apie 3,200 po $10.00 akcija, kas sudaro pajamų apie $32,000.00. Bet akcijos buvo pardavinėjamos beveik iki paskutinių dienų bendrovės gyvavimo ir pinigai buvo naudojami bėgantiems reikalams.

Dalis tų skolų buvo atmokėta. Bet iki dabar jų yra:

Pirmo mortgičiaus $23,000.00. Antro mortgičiaus del trijų asmenų $7,300.00. Viso susidaro $30,300.00 tik mortgičiais, neminint daug skolų, susidariusių vedant biznį įvairiais budais. Mašinos jau buvo išmokėtos, bet pasibaigus terminui antro mortgičiaus, buvo užtraukta ant judomo turto mortgičius kaipo užstatas antro mortgičiaus savininkams, kad atnaujintų antrą mortgičių.

Bizniams vis blogėjant delei krizės, iš namo nuominiinkai vieni išsikraustė, kiti, kurie liko, reikėjo numažinti nuomą, ir namas save nepasidengė. Priėjo namo užlaikymo lėšas padengti iš laikraščio įeigų, kas nėra galima. Jeigu nebutų to namo, ir turint mašinas išmokėtas, laikraštis nebutų bankrutijęs.

Dabar yra kiekvienam aišku, kad "Tėvynės" redakcijos tautininkų apkaltinimas "Vienybės" subankrutinime įrodo suvis nenorinčios su teisybe skaitytis faktus. Prie panašių aplinkybių ir skolų, nesvarbu kas butų valdė, butų daeita to paties galo. Vienas yra, jeigu tautininkai butų valdę, gal butų išsaugoję nors firmą, ir atgaivinę tą pačią bendrovę su tais pačiais akcininkais.

Savo rašte "Tėvynės" redakcija daug kalba apie šmeižtus, taikindama tautininkams. Bet jos visas raštas kaip tik ir yra nuo pradžios iki pabaiga pagieža permirkęs.

J. Sagys

NAUJI DARIAUS-GIRĖNO REKORDAI

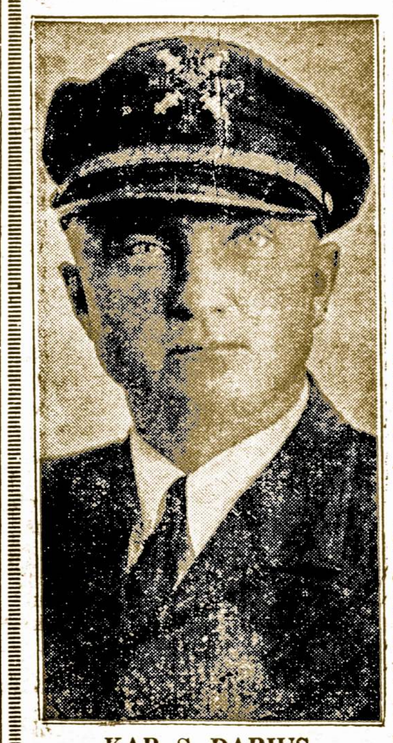

KAP. S. DARIUS

Ką tik Victor Kompanija išleido nepaprastus Dariaus Girėno rekordus, Lietuvos vėliavos spalvos. Vienoj rekordo pusėj stovi Darius-Girėnas su savo orlaiviu, o kitoj rekordo pusėj jau jų laidotuvės Kaune.

Dariaus-Girėno atminčiai į rekordą įdainavo St. Rimkus, baritonas. Antroj pusėj rekordo įdainuota dueto — Kareivėliai.

Apart rekordų, daugiausia Victor Kompanija specializuojasi su Radio. Dabar ką-tik išėjo naujas fonografo modelis, kuriame yra sykiu Radio ir Grafafonas. Tai yra praktiškiausis padaras Radio markete.

LAKUNAS S. GIRĖNAS

KAINA $49.95

Model R—22—S

RCA Victor Radio

Visos reguliariškos programos aiškiai girdėt per šį 5 lempučių AC/DC. Balsas labai gražus, garsus jei norima, ir aiškus. Išdirbtas iš brangaus medžio, panašus į retą senovišką brangenybių dėžę.

Kaina $24.75 su Viskuo

Kreipkitės

Amerikos Lietuvis

14 Vernon St. — Worcester, Mass.

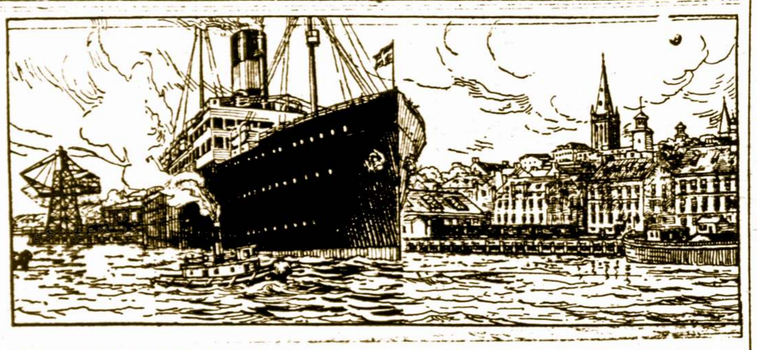

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA SIUNČIA PINIGUS = ir = PARDUODA LAIVAKORTES

į Visas Pasaulio Dalis

Prirengia Sugrįžimui Leidimus (Re-Entry Permits). Suieško Laivų Vardus, Kuriais Atkeliavot Amerikon. Prirengia Pasportus, Vizas, Keliaujant į Bile Kurią Šalį. Išaiškina Apšti Persiuntimui Daiktų Lietuvon.

Žodžių sakant, kiekvienas keliauninkas, keliaujantis per Amerikos Lietuvio agenturą, būna aprupintas nuo namų iki namų. Taipgi mes parupinam visokius palikimų bei paveldėjimo dokumentus su notaro antspauda ir Lietuvos Konsulato patikrinimu. Turėdami bile ką iš čia sužymėtų reikalų. kreipkitės į Amerikos Lietuvio agenturą, ji jums sąžiniškai visame kame patarnaus.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA

14 Vernon Street = Worcester, Mass.

1)–Po Apgarsinimui —

Vieno veiksmo komedija, 28 pusl. Lošia 4 vyrai ir 3 moterys. Kaina 30c.

2)–Atsiliepė Širdelė —

Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis, 31 pusl. Lošia 4 vyrai ir 2 moterys, ir

3)–Grybų Mišinys —

Vaikų Teatrui. Lošia maži berniukai ir mergaitės. Abu vekalukai vienoj knygelėj. Kaina 25c.

4)–Jonas Burbulas —

Vieno veiksmo komedija. 31 pusl Lošia 3 moterys ir vyras. Kaina 25c., ir

5)–Doros Sargas —

3-jų aktų drama, veikalas iš baudžiavos laikų. 90 pusl. Lošia 6 vyrai ir 4 moterys. Kaina 50c.

6)—Bijunėlis-Komedija

ir drama 4-se veiksmuose 6-se atidengimuose su dainomis. Parašė žymus dramaturgas V. Nagurnoskis. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Kaina 50 centų.

7)—Sušaldyta Dėdienė,

Vieno akto farsas—komedija. Ši komedija pilna juokų ir gyvumo. Lošime dalyvauja 6 ypatos. Kaina 30 centų.

Imant visas knygeles sykiu — pasiųsime už $1.50. Kreipkitės šiuo adresu:

Amerikos Lietuvis

14 Vernon St., Worcester, Mass.

"BALTASIS ŠVEDŲ LAIVYNAS"

Greita kelionė į Lietuvą per Švediją. Laivai išplaukia iš New Yorko Pier 97, gale W. 57th St.,

— o —

Kalėdų Ekskursija į Lietuvą

DROTTNINGHOLM ..... Lapkr. 29

GRIPSHOLM ..... Gruodžio 9

Dideli, balti it gulbės laivai. Erdvus ir gerai ventiliuoti kambariai. Kelionėje: judomi paveikslai, koncertai ir šokiai. Keliaujant "Baltuoju Švedų Laivynu", kelionės buna pertrumpa.

— o —

Kreipkis į vietinį agentą, arba:

SWEDISH AMERICAN LINE

10 STATE ST. — BOSTON, MASS.

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries..... 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V... $1.50
Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Prohibiciją Atšaukus

Po keliolikos metų prohibicijiniu bandymnų, kainavusių kraštui 35½ bilijono dolerių ir 2,650 žmonių gyvybių, prohibicijos įstatymui jau nusuktas sprandas. Keturliolikos metų prohibicijos laikotarpis šio krašto istorijoj palieka daug juodų, negreit sugydomų, taškų Jungtinių Valstybių kune. Šiandien visiems yra aišku, kad prohibicija daug prisidėjo prie mokesčių naštos pasunkėjimo ir net laikų pablogėjimo. Tie bilijonai dolerių, kurie buvo iššaistyti to įstatymo įgyvendinimui ir palaikymui, išimta iš žmonių kišenių. Dabar, jie labai butų reikalingi. Blogiausia, kad šis nevykusis įstatymas davė progos susiorganizuoti ir praturtėti visokiems nusikaltėliams, kriminalistams, kurie dėl kompeticijos degtinės ir alaus šmugelio biznyje viens kitą žudė ir be to viso krašto gyventojų ramybę drumstė ir krašto vardą teršė. Jie nepaisė jokių įstatymų. Turėdami daug pinigų išsipirkdavo iš baisiausių nusikaltimų. Kai kuriose vietose politikieriai jungėsi su šmugelninkais, policija pasidarė jų pagelbininkė ir del to susidarė nebepakenčiamos sąlygos. Tad ir netenka stebėtis, jei krašte kilo savotiška revoliucija, kuri pakeitė vyriausybę ir sulyginamai trumpu laiku atšaukė prohibicijos įstatymą ir tuo tenka džiaugtis, nes, manoma, nuo dabar pradės mažėti nusikaltimai, įstatymų laužymai, palengvės mokesčių našta, nebebus tiek daug demoralizuojamas jaunimas.

Prohibicijos įstatymu nusivylė patys jo sumanytojai. Ir jie galų gale suprato, kad žmonių blaivinimas policinėmis priemonėmis nėra įmanomas. Tą darbą turi dirbti pati visuomenė per savo organizacijas ir spaudą. Prievarta čia nieko sepadarysi. To reikia siekti švietimo ir auklėjimo keliu.

Reikia manyti, kad ir musų, lietuvių tarpe žmonių blaivinimo darbas atsigaivins. Prieš prohibicijos įvedimą jis gerokai buvo pastumtas pirmyn. Prohibicija jį beveik visai buvo sunaikinus. Lietuvių Pilnųjų Blaivininkų Sąjungos laukia dideli ir svarbūs darbai. Kitos musų organizacijos ir spauda turi eiti jai į talką. — "D."

Kas Padaryta Švietimo Srity Lietuvoje Per 15 Metų

Šių metų lapkričio mėn. 11 d. suėjo 15 metų, kai Vilniuje susidarė pirmoji nepriklausomos Lietuvos vyriausybė su prof. Voldemaru priešaky. Sunkios buvo pirmosios laisvės dienos Lietuvai. Ginklu turėjo ginti laisvę. Greta ginklo didžiausia apsaugos priemonė yra švietimas.

Prieš pasaulinį karą tautiškos, lietuviškos mokyklos Lietuva neturėjo. Viskas buvo rusiška. Atgavusi laisvę, Lietuva ypač didelio dėmesio atkreipė į švietimą. Švietimo sritis buvo pati artimiausia, nes prieš karą daug lietuvių šviesuolių buvo mokytojais. Čia pakanka paminėti toki vardai, kaip a.a. prof. J. Jablonskio, prof. J. Yčo, Vokietaičio, Damijonaičio, Virėliuno, dar gyvų: Prano Mašioto, inž. Šakenio ir visos eilės žymių dabartinių pedagogų. Todel nenuostabu, kad švietimo srity yra daugiau nuveikta, negu kitose valstybinio ir visuomeninio gyvenimo šakose.

Štai keli pavyzdžiai. Dar 1918 m. Vilniuje pirmasis Lietuvos ministerių kabinetas savo pirmuoju darbu laikė atgaivinti garsųjį Vilniaus universitetą, kurį kadaise rusai buvo uždarę. Bet laimės buvo taip lemta, kad tikrąją Lietuvos sostinę okupavo lenkai. Bet persikėlusi į Kauną 1919 m. pradžioj Lietuvos vyriausypė tuojau ėmė plėsti švietimo tinklą. Buvo įsteigtas žymus skaičius vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų.

1922 m. rudenį Kaune buvo įsteigtas Vytauto Didžiojo universitetas. Iš pat pradžios nebuvo galima įvesti privalomojo mokslo, nes nebuvo ne tinkamų mokykloms trobesių, nei paruošto mokomojo personalo. O dabar Lietuvoje jau turim privalomą pradžios mokslą ir gana didelį skaičių moderniškai pastatytų mokyklų. Bendrai, šiuo laiku Lietuva yra padengta pradžios mokyklų tinklų taip, kad mokykla nuo mokyklos nėra toliau, kaip per 5 kilometrus. Kelios mokytojų seminarijos ruošia mokytojų personalą. Mokslas mokytojų seminarijose yra einamas programa, kuri yra lygi pačių pažangiausių švietimo srity Vakarų Europos valstybių programai.

Šiuo laikų Lietuvoje yra 3000 pradžios mokyklų su 5000 mokytojų, su 225,000 mokinių. Iš aukštesniųjų mokyklų turima: 20 keturių klasių mokyklų ir specialinių, ir tiek pat gimnazijų. Nuo kitų metų pradžios ruošiamasi Klaipėdoj įsteigti komercijos institutą.

Iš šių skaičių matyt, kad Lietuva švietimo srity eina dideliais žingsniais pirmyn. Praeis dar keli metai — ir Lietuvoj nebus galima rasti beraščio žmogaus.

Švietimo ministerija atydžiai žiuri, kad Lietuvos einanti mokslą jaunuomenė savo šsilavinimu neatsiliktų nuo pirmaeilių pasaulio valstybių. Svarbiausias rupesnis yra tas, kad Lietuva daugiau neduotų užsieniams tik paprastų juodadarbių, o kad Lietuvos pilietis, patekęs į svetimus kraštus, galėtų taip pat ten užimti atsakomingas vietas.

Antras Skridimas Lietuvon

Svarba pasauliui iš antro skridimo Lietuvon, yra taip pat problematiška kaip ir iš pirmutinio, nes panašus skridimai jau buvo atlikti kitų pirmiau. Bet kad antras skridimas yra svarbesnis lietuviams negu buvo pirmasis tai nėra abejonės.

Jeigu lakunas James (Janušauskas) perlėktų visą tolį iš New Yorko į Kauną — apie 4,900 mylių — į trumpesnį laiką negu amerikonai lakunai tą padarė skrisdami aplink žemę, lietuvis laimėtų pasaulinę pagarbą ir be abejonės gautų progą aplėkti aplink žemę sumušimui dabartinio "rekordo".

Nepavykus sutrumpinti laiko, dar vis yra didelė svarba tame, kad lietuvių tauta akyse viso pasaulio parodys valios tvirtumą.

Lietuviams visiems yra gaila pražuvusių didvyrių, bet vien tik aimanavimas neatneš gero negyviems, arba mirusiems. Mums apleidžiant pradėtą darbą, pasirodytume tautiškai nesubrendusiais. Per amžius lietuviams nepritruko drąsos, ir ačių likimui, jos randasi ir dabar.

Kiekvienas žmogus neapkenčia silpnadvasio, o ypatingai tų, kurie pradėję darbą, sutikę kokią nors kiutį, sustoja. Tas pats jausmas ir mastas yra vartojamas įvertinime tautos darbų.

Lakuno James pasisiulymas skristi Lietuvon yra mums didelės vertės ir kiekvienas esam jam dėkingi ir privalome jam duoti prideramą paramą.

LEGIONO PARADAS CHICAGOJE

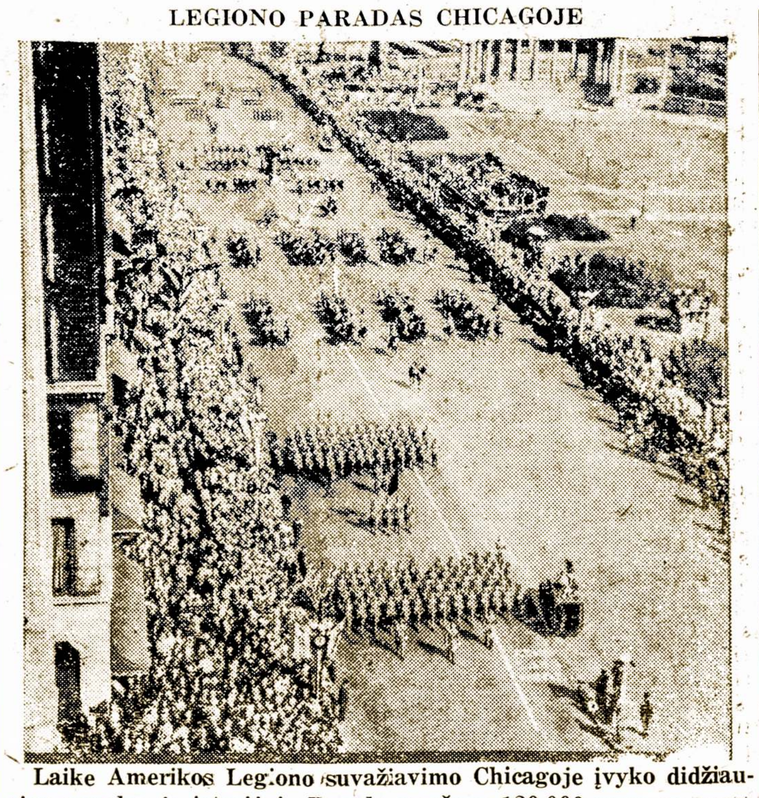

Laike Amerikos Legiono suvažiavimo Chicagoje įvyko didžiausias paradas jo istorijoj. Parade maršavo 120,000 vyrų su neapskaitomai daug muzikališkų organizacijų ir daug puikių "floatų".

BET — BET —

Kaip žinoma, naujas skridimas sumanyta iš Chicagos ir po vadovybe socialistiško laikraščio "Naujienų".

Kaip dalykas stovi, be abejo dabartiniai skridimo rengėjai galėjo pasielgti geresnėje dvasioje. "Naujienos" pasigavę lakuną James nesistengė veikti visuomeniškai, bendru budu, bet pasinaudodami visuomenės upu sutvėrė Chicagoj socialistų komitetą ir nori rasti pasekmes.

Aš, kaip ir mano vienminčiai, norime širdingai paremti lakuną James ir pritariame jo skridimui, bet tuom pat laiku **reikalaujam, kad abelna valdyba skridimo rėmimui vadovauti butų perorganizuota ir parinkta visuotinu balsavimu lokalių komitetų.** Lokališki komitetai irgi privalo buti kiekvienoje kolonijoje bepartyviškame visuomeniškame susirinkime išrinkti. Tada mes, visi Amerikos lietuviai busime atstovaujami.

Kitas dalykas, kiek iš spaudos paaiški, tos pačios "Naujienos" kurios Dariaus ir Girėno vardu antrą skridimą rengia, **tyčiojasi iš Dariaus-Girėno paminklo projekto, trukdo anam komitetui dirbti, ir net reikalauja po $1.50 už colį apmokėti už skelbimus paminklo fondo naudai daromuose rengimuose, kuris darbas yra visuomeniškas ir varomas visų trijų srovių — tautininkų, katalikų ir dalies rimtesnių socialistų.**

Akivaizdoje šių atsitikimų, pasirodo kad "Naujienos" dirba ne visuomenės labui, bet savo ypatiškai naudai.

Mes, Amerikos lietuviai, pilnai sutinkam remti lakuną James, **jeigu jisai bus atstovu visų Amerikos lietuvių, bet ne kokios partijos, kuri per visą savo gyvavimą statė ir stato lietuvybę antroje vietoje, o izmą pirmoje.**

Šiuomi patartina, kad p. Vaivada, kaipo "Naujienų" agentas, butų atstatytas nuo skridimo organizavimo darbo, o jo vietoje lai dirba pats lakunas su pagelba kolonijų komitetų, kuris nesurištas su platinimu vienos srovės laikraščio, kokią užduotį turi p. Vaivada.

Šitaip padarius, musų laikraščiai visi sutiktų ant plano, remti rinkimą aukų už baigti statyti paminklą Dariui ir Girėnui, o paskui visi išvien dirbtų parėmimui lakuno James skridimo — užbaigti Dariaus ir Girėno kelionę.

Aš, kaipo pavienis, remiu paminklo ir naujo skridimo darbą, bet reikalausiu, kad dabartinis naujo skridimo organizavimo vadovų sąstatas butų perorganizuotas, atimtas iš vienos srovės rankų ir butų padarytas visos Amerikos Lietuvių visuomeniškas komitetas.

P. J. žiuris

Dariaus-Girėno Atminiiniai Pašto Ženklai

Musų didvyriškų lakunų finansinius sunkumus žymiai palengvino Lietuvos oro pašto markutės su antspauda ant kiekvieno pašto ženklelio:

Darius-Girėnas
New York — 1933 — Kaunas

Tas antspaudavimas buvo padarytas š. m. birželio mėn. 6 d. New Yorke, tam tikrą aktą surašant.

Nežymus kalbamų pašto ženklelių likutis, Lietuvos Pašto Valdybai sutikus, dabar yra prieinamas visuomenei ir juos galima atminčiai įsigyti, Lietuvos Generaliniame Konsulate New Yorke.

Šis pašto ženklų likutis skiriasi nuo pirmiau išplatintų ženklų tuomi, kad ant jų dabar yra uždėta apvali tamsiai žalios spalvos nauja antspauda:

"Lituanicos" laimėjimas tegul stiprina Lietuvos sunų dvasią naujiems žygiams".

Šie žodžiai yra paimti iš Dariaus-Girėno "testamento". Antspaudos tekstas padėtas ne ant kiekvieno atskiro ženklo, bet ant keturių vienodos serijos oro pašto ženklų. Kalbamų ženklų serijų išviso yra penkios. Tokiu budu, kad turėti atminčiai visą aukščiau minėtos antspaudos tekstą, reikia užsisakyti nemažiau keturius pašto ženklus vienos serijos ar įvairių serijų. Keturių ženklų komplektas vienos serijos šiuo tarpu atsieina penki doleriai; keturių ženklų komplektas įvairių serijų atsieina šeši doleriai. Visos pajamos eina Dariaus-Girėno įamžinimo tikslui.

Akyvaizdoje mažo ženklų skaitliaus, pirmenybe šiems ženklams įsigyti turi "Lituanicos" garbės remėjai bei to skridimo įvairių komitetų dalyviai.

P. Žadeikis,
Lietuvos Gen. Konsulas
New Yorke

BANKŲ SPROGIMAI...

Kai kas nors sprogsta (granata, žmonelės piktumas), viskas nors laksto ore: skeveldros arba kandidatai į skeveldras, bet kaip sprogsta bankai, (kad ir didžiausias), banknotų ore nelaksto...

V. M. ČEKANAUSKAS

MUSŲ SANTYKIAI SU KAIMYNAIS

LIETUVIŲ, GUDŲ, IR UKRAINIEČIŲ SANTYKIAI AMERIKOJ IR EUROPOJ

Musų spaudoj tankiai iškyla klausimas išvystymo glaudžių santykių su gudais ir ukrainiečiais. Po karui musų kaimynai gudai bandė užmegsti su mumis glaudžius santykius, bet iš tų bandymų nebuvo rimtų pasekų. Vėliau matėme gudus, lietuvius ir ukrainiečius, bandančius sudaryti glaudžius santykius, tuo tikslu buvo atstovų konferencija Varšuvoj, tačiau prie sutartino bendradarbiavio neprieita. Dabar lenkų jungo slėgiami ukrainiečiai, gudai ir lietuviai kalba apie bendro fronto sudarymą apsigynimui nuo lenkų puolimų. Neseniai buvo suvažiavimas Varšuvoje, bet ir šį kartą, ar del blogų sąlygų, ar lenkų prisibijojimo, prie jokių rimtų susitarimų taipgi neprieita.

Amerikoje gyvenanti lietuviai, gudai ir ukrainiečiai kelis kartus mėgino sudaryti bendradarbiavimą. Nors čia šiom tautom nėra baimės atvirai kalbėti ir rodavotis, niekas jų nepersekioja, bet dėja, Amerikoj gyvenanti lietuviai, ukrainiečiai ir gudai nevaliojo ligi šiol išvystyti glaudžių santykių ir bendradarbiavimo.

Aštuoni metai atgal, man teko pirmu kartu patirt gudų ir ukrainiečių pageidavimą sudaryti su lietuviais glaudžius santykius Amerikoje. Bunant man Bostone ir dirbant prie laikraščio, teko susitikti su Bostono gudų ir ukrainiečių atstovais. Pirmiausia jie kreipėsi į "Keleivio" redakciją, gavę šaltą sutikimą, nuėjo pas "Darbininko" redaktorių p. Gudą, neradę jo, atėjo į "Sandaros" administraciją, tuomet iš pasikalbėjimo su Bostono gudais ir ukrainiečiais gavau įspudžio, kad jie nori užmegst glaudžius santykius su lietuviais. Jie man aiškino, kad Lietuva budama nepriklausoma ir turėdama lygias teises Tautų Lygoj su kitom valstybėm daug jiems pagelbėtų. Iškilus Tautų Lygoj ukrainiečių ir gudų autonomijų klausimui, Lietuva paremtų ir t.p. Žodžiu, bendradarbiavimas lietuvių su kaimynais gudais ir ukrainais butų naudingas ir Lietuvai kovojančiai už Vilniaus atgavimą.

KONFERENCIJA SUSITARIMUI

Už kelių dienų įvyko "Darbininko" redakcijoj konferencija — pasitarimas lietuvių su gudais ir ukrainiečiais. Tai buvo prmas pasitarimas del glaudžių santykių išvystymo šių tautų Amerikoje. Tuom laiku, (balandžio mėn., 1925 m.) Amerikon atvyko Lenkijos užsienio reikalų ministeris grafas Kszinski; jo misijos tikslas buvi politinė pripaganda ir naujos paskolos gavimas Amerikoje. Kadangi Kszinskis žadėjo apsilankyti Bostone, tat ukrainiečiai ir gudai pageidavo surengt grafui priimtuves, iškelti viešumon p. Kszinskio propagandinės politikos tikslą, išnešant protestą.

Tais laikais lenkų propaganda buvo intensyvė, buvo nurodoma, kad Lenkijoj tautų mažumų problemos nėra, kad butent gudai, ukrainiečiai nori but Lenkijos globojami, kad Vilnius, tai Lenkijos globojami, kad Vilnius, tai lenkų miestas ir t.p. Panašius pareiškimus Lenkijos užsienio reikalų ministeris grafas Kszinski padarė Amerikoje spaudos attstovams. Todel buvo permatyta reikalas atremt tokią lenkų melagingą propagandą. Bostono lietuviai, gudai ir ukrainiečiai konferencijoj pasitarę, surengė masinį susirinkimą, jame dalyvavo arti tukstantis žmonių. Išešta protestai pasmerkianti Lenkijos imperializmą ir garfo Kszinskio pareiškimus, kurie neatitinka tikrenybei. Bostono spauda patalpino rezoliucijas ir straipsnius; susidarė labai tvanki atmosfera grafui Kszinskiui, atvykusiam į Bostoną, senovinį Amerikos kulturos centrą. Jis neradęs palankumo Bostone, staiga išvažiavo. Tai buvo pirmas lietuvių, gudų ir ukrainiečių smugis lenkų propagandai Amerikoje. Bostono lietuvių, ukrainiečių ir gudų pavyzdį pasekė ir kitų miestų lietuviai, gudai ir ukrainiečiai, surengdami protestų mitingus laike Kszinskio viešėjimo Amerikoje.

VILNIAUS LIETUVIŲ GUDŲ SANTYKIŲ KLAUSIMAS

Pabaigoje 1925 m. Viliuje buvo vedami pasitarimai gudų su lietuviais sudarymui bendro fronto prieš rinkimus ir išstatymui bendro sąrašo kandidatų į Lenkijos Seimą. Budamas prie laikraščio Bostone, palaikydamas glaudžius ryšius su Vilniaus lietuvių veikėjais, žinojau kas daroma tenais. Delto man teko rupintis išvystyti lietuvių gudų ir ukrainiečių santykius Amerikoje, kad iš Amerikos suteikus moralinę ir medžiaginę paramą kovojantiems lietuviams, gudams ir ukrainiečiams Lenkijoj, kad prisirengus prie rinkimų į Lenkijos Seimą ir pravedus daugiau atstovų ir tuo budu parodžius pasauliui, kad Lenkijoje yra tautų mažumos, kad iškovojus joms Lenkijos Seime lengvatų.

Bet man teko pasitraukt nuo "Sandaros" vairo. ALTS. organizacijos vairas ir laikraščio rėdas perėjo į kitų žmonių rankas. Vėliau budamas nuošaliai laikraščio, kaipo individualas, neturėjau autoriteto nei galimybių rupintis bei vesti pasitarimus su gudais ir ukrainiečiais Amerikoje, gi "Sandaros" vairininkams tokie politiški reikalai nerupėjo, jie nerupėjo ir kitų organizacijų bei laikraščių vairininkams, delto tapo numarintas lietuvių, gudų ir ukrainiečių bendradarbiavimo klausimas.

Jau gale 1926 m. Vilniuje buvo pasitarimai su gudais ir rengiamąsi išstatyti bendrą sąrašą kandidatų į Lenkijos Seimą. Bet ant nelaimės Lietuvoje politiškas perversmas (gruodžio 26 d. 1926 m.), partinė kova atsiliepė į Vilniaus lietuvių srovinius santykius ir kartu į lietuvių gudų santykius, vėliau prof. A. Voldemaras nusprendė neleist Vilniaus lietuviams dalyvaut Lenkijos Seimo rinkimuose, delto vystomi glaudus politiški ir kulturiški santykiai pavergtų letuvių su gudais ir ukrainiečiais, nutruko ir lietuviai paliko izoliacijoj, rinkimuose nedalyvavo, savo kandidatų į Seimo atstovus nestatė.

Tačiau, Vilniaus lietuvių tuli veikėjai visviena matė reikalingumą su gudais bendradarbiaut Vilniaus Vaivadijoje, bent vietinėj politikoj. Tuo labiau jiems rupėjo kulturiniai lietuvių ir gudų reikalai, ypatingai auklėjimas ir švietimas jaunimo, mokyklų steigimas ir palaikymas, etc. Nemažai teko koresponduoti su gerb. D. Alseiką, Kulturos draugijos pirmininku, kuris neradęs Amerikos lietuvių laikraščių redakcijose palankumo bei prašomos pagelbos Vilniaus krašto lietuviams mokyklų steigimo ir užlaikymo reikale, prašė manęs, idant pasirupinčiau sudarymui šiokios tokios pagelbos.

ORGANIZAVAU GEN. KOMITETĄ

Permatydamas, kad partinis elementas Amerikoje santykių neturės ir nebendradarbiaus, kad jam nerupi likimas Lietuvos pavergtų kraštų. Partinė kova buvo įsivyravus tiek, kad laikraščių

redaktoriai vieni kitus pravardžiavo, literatiškomis pamazgomis vaišindamiesi, kuomi išvystė tarpsavines piovynes. Tokia padėtis viešpatavo pas mus Amerikoje ir Lietuvoje, ir todel Vilniaus likimas buvo nesvarbus lietuviams kovų laike.

Vienok, suprasdamas pavergtų lietuvių kraštų svarbų reikalą ir prašomas Dr. D. Alseikos, pradėjau organizuoti Gen. Komitetą Amerikoje iš parinktų lietuvių veikėjų lietuvių kolonijose, mažiau partyviškai nusiteikusių. Bet be partinių žmonių, be spaudos organų, tokiame užsibriežime bei darbe, buvo sunku apsieit. Todel parašiau apie šimtą laiškų numatytiems asmenims, daugiausia inteligentams, profesijų žmonėms, kviečiau juos sudaryti Gen. Komitetą rėmimui Vilniaus krašto lietuvių kulturinių reikalų. Pakviečiau veikėjus visų trijų srovių: Katalikų, tautininkų ir socialistų; tikėjausi, kad nepartinis Gen. Komitetas galės turėti visuomenės pasitikėjimą ir todel nė vienos partijos organai negalės daryt užmetimų bei boikotuot rimtą darbą.

Iš gautų atsakymų radau pritarimą mano iniciatyvai. Tuli veikėjai ne tik užgyrė, bet pasižadėjo visa išgalia remti mano planus, sutiko but nariais Gen. Komiteto ir pavedė man suformuoti Gen. Komitetui valdybą. Organizuodamas Gen. Komitetą, turėjau omeny ne tiktai kapitalo kėlimą Vilniečių paramai, bet rengiausi per šį Gen. Komitetą siektis išvystyti lietuvių, gudų ir ukrainiečių bendradarbiavimą Amerikoje, kad sudarius glaudžių santykių. Tokiam mano tikslui pritarė lietuvių vekėjai, o. p. M. J. Vinikas savo laiške man pareiškė, kad tai kordinalinis tikslas, kad santykiai musų su gudais ir ukrainiečiais butinai reikalingi.

PARTIZANŲ INTRYGOS IR POLITIKA

Į Gen. Komiteto valdybą numačiau šiuos asmenis: Pirmininku Dr. A. Zimontą, Čikagietį, arba adv. M. Šliką, philadelphietį; Vice Pirmininkais, adv. N. Rastenį, adv. F. J. Bagočių; Iždininku bankieriu p. Allias (Alijošių) čikagietį, gi organizatoriaus-sekretoriaus pareigas palikau sau, žinodamas, kad už dyką niekas nedirbs, tai viena; antra, kad visų buvo tokis pageidavimas. Tačiau tuli partizanai panorėjo, kad Gen. Komitetas butų pilniausioj kontrolėj partinių (sandariečių ir socialistų) žmonių; p. Pijui Grigaičiui nepatiko mano sąrašas Gen. K-to valdybos, girdi, "kam reikia katalikų?" Tuli sandariečiai aiškino, kad Dr. Zimontas užimtas profesijos reikalais nebus aktingas Pirmininkas, gi adv. M. Šlikas yra katalikų veikėjas. Susiduriau su kriziu. Dabar reikia perkalbėt sandariečius ir socialistus. O kaip? Aišku, kad pakeičiant valdybos sąrašą. O mano supratimu, Universal Banko Prezidentas Allias buvo tinkamiausias į iždininko vietą, tai buvo vienintėlis musų filiantropas, kuris garsiai paremdavo kulturinius musų reikalus savo doleriais ir darbu, tai viena. Gi iš kitos pusės, jo prestiža, užimama pozicija finansuose buvo reikšminga, todel negalėjau patenkinti p. P. Grigaičio priešingą nuomonę. Del Pirmininko, kaip adv. M. Šlikas, kuris yra buvęs Lietuvos Atstovybės Legalis patarėjas Washingtone, ir žmogus su autoritetu ir įtaka, daug galis Amerikonų tarpe, buvo labai pageidaujamas tokiame Komitete, tai viena. Antra, M. Šlikas ir bankierius Alijošius, abu katalikų srovės, buvo reikalingi balansavimui srovinės reprezentacijos Gen. Komitete. Reiškia, jei jie bus Komitete, tai katalikų spauda ir vadai negalės juos atakuoti. Su tokiu personalu Gen. Komitete, tikėjaus ne tik rimtai organizuoti Amerikoje kapitalo rinkliavą del Vilniaus lietuvių kulturinių reikalų, bet kartu užmegsti ir išvystyti Amerikos lietuvių, gudų ir ukrainiečių glaudžius santykius ir rimtą veikimą vedimui anti-lenkiškos propagandos.

Bet kaip gi nesutikimus ir nepasidalinimą vietomis K-to valdyboj pašalint? Kaip socialistus ir sandariečius patenkint? Pagaliau, kad susitarus, sumaniau pasiulyt sandariečiui p. M. J. Vinikui Pirmininko vietą, o gerb. adv. M. Šlikas sutiko but Vice-Pirmininku. Nvykau į New Yorką, ir "Tėvynės" redakcijoj teko konferuoti su pp. M. J. Viniku, S. E. Vitaičiu, A. B. Strimaičiu ir P. Bajoru. Po dviejų valandų konferavimo, išklausęs jų kalbų, nustebau jųjų nuomonių pasikeitimu, ir pagaliau, permatydamas ,kad nieko nebus; suerzintas, gerokai įpykintas, išvažiavau ir nusprendžiau pradėtą darbą likviduot. Ką ir padariau, nes kitos išeities nebuvo; permačiau, kad musų partizanai nesukalbami, kad jiems Vilniaus reikalai nesvarbus.

Nuo to laiko Vilniaus lietuvių rėmimui jokių pastangų nebuvo ir lietuvių, gudų ir ukrainiečių santykių išvystymui Amerikoje tikslas tapo palaidotas. Vienok, pastaruoju laiku vėl kyla susidomėjimas lietuvių, gudų ir ukrainiečių santykiavimu. Vilniaus lietuviai dalyvavo gudų, ukrainiečių konferencijoj Varšuvoje šių metų pradžioje, pasitarimai eina tenai ir čia Amerikoje. VVS. veikimas, jos vadų iniciatyva bene judina šitą klausimą Lietuvoje. Amerikoje, kaip kuriose kolonijose, ypač Hartforde yra gerokai išvystyt santykiai su ukrainiečiais ir bendrai su jais veikiama; žodžiu, glaudžių santykių klausimas musų su kamynais gudais ir ukrainiečiais tebėra gyvas, tik neaktualus.

AR GALI BUT NAUDA IŠ SANTYKIŲ SU SLAVAIS?

Gal kam iš mųs kyla klausimas ar reikalingi mums santykiai su slaviškais kaimynais gudais ir ukrainais? Ar butų nauda mums iš tokių santykių? Šiuom kartu n e g v i l d e n s i u ir nesigilinsiu į šiuos klausimus, bet pareikšiu, kad nauda gali but labai didelė ir kad musų santykiavimas su k a i m y n a i s slavis butinai reikalingas. Aišku, apie 35 milijonų žmonių ukrainiečių tauta, nors suskaldyta į keturias dalis, visgi yra labai reikšminga musų kovoje su lenkais už Vilnių. Gudai, kurie tebesvajoja apie autonomiją, o gal ir nepriklausomybę, tautą susideda iš apie 7 —8 milijonų žmonių, taipgi mums reikšminga. Juk kas seka lenkų ir Sovietų Rusijos politiką linkui šių dviejų tautų, tam aišku, kaip Lenkija įvertina gudus ir ukrainiečius. Juk nesenai Vokietijos Hitleris prisiminė apie Ukrainos atstatymą. Kodel? Vokiečiai supranta ukrainiečių politinę įtaką rytų Europoje. Todel, mums lietuviams gali but žymiai reikšmingesni musų kaimynai, kurie mums tebėra palankųs.

Man teko paskalbėti su Amerikos Ukrainiečių Susivienijimo organo laikraščio "SVOBODA" redakcijos nariu p. Vladimiru Kerdovskiu apie jųjų su mumis santykiavimo reikalus, paklausiau jo opinijos link lietuvių, ukrainiečių ir gudų santykiavimo. Jis man atsakė, kad galima ir reikalingi. Galimumą sudaro šių tautų santykiams ir praeitis ir dabartinė jų padėtis. Bendri tautiniai ir politiški reikalai šų tautų yra pagrindu glaudumų ir santykiavimui. Tokios nuomonės yra ir p. Emil Revyuk, Ukrainiečių Susivienijimo Amerikoje Prezidentas ir atsakomingasis redaktorius "SVOBODOS". Panašiai man yra išsireiškę ir kiti ukrainiečių veikėjai, su kuriais man teko susidurt ir išsikalbėt bei korespondencijoj pasitariant patirti jų nuomones.

Todel manau, kad laikas rimtai pagalvot ir pradėt rupintis išvystymui glaudesnių santykių su gudais ir ukrainiečiais Amerikoj ir Lenkijoje. Mes rengiames Vilnių Vaduoti. Mes turim žinot, kad musų tikslams, musų kovos strategijoj reikalingi glaudus gudų ir ukrainiečių santykiai ir susitarimai. Jiems reikalinga musų parama. Šiuo svarbiu reikalu privalo rupintis atsakomingi vadai, stovinti priešaky musų spaudos organų ir organizacijų. Nuo jų priklauso šios problemos išsprendimas. Individualai, kurie stovi nuošalyj musų spaudos bei organizacijų centrų, negali imti vadovybę, jiems neparanku, jie neturi autoriteto. Šalia to, man rodos, kad ir Lietuvos vyriausybė privalo daugiau susirupinti, tų musų su gudais ir ukrainiečiais santykių populiarizavimu, nors ir netiesioginiu budu. Mums palakiais kaimynais kovoje už Vilnių yra tiktai gudai ir ukrainiečiai, o latviai ir estai, rodos, pučia į lenkišką dudą; reiškia, labiau artimi lenkams negu mums. O ką jau bekalbėti apie vokiečius ir rusus. Laikas jau pagalvot apie musų santykius su gudais ir ukrainiečiais.

VILKŲ IR MEŠKŲ IŠAUGINTI VAIKAI

Romėnai turėjo vieną labai gražų padavimą apie savo valstybės pradžią. Dar prieš Romos miesto įkurimą Italijoj didžiausias miestas buvęs Alba Longa. Kai numiręs to miesto karalius Prokas, Alba Longa ir apylinkes ėmę valdyti du jo sunus: Amulius ir Numitoras. Bet broliai varžėsi valdžios ir Amulius nužudęs Numitoro sunų, dukterį padaręs vaidilute, o patį brolį ištrėmęs. Tačiau dievų valia Rėjai Silvijai, Numitoro dukteriai, gimę du sunus. Išsigandęs Amulius liepęs nužudyti Rėją Silviją, o jos sunus įmesti Tiberio upėn. Bet tarnams pagailę įmesti mažutėlius nuogus upėn, todėl jie padirbdinę lovį, į kurį ir įdėję vaikus. Jie tikėjosi, kad vaikai ir taip žus, nes upė tuo metu buvusi patvinusi. Bet atsitikę kitaip: upė nuslugusi ir vaikai nepaskendę. Ir štai lovyje gulinčius vaikus užtikusi vilkė. Ji, motinos jausmų vedama, vaikų nesudraskiusi, bet, atvirkščiai, paėmusi juos savo globon ir penėjusi. Taip vakai ilgą laiką augę vilkės priežiuroje. Bet kartą juos užtikęs vienas piemuo, Faustulus, ir nuo vilkės atėmęs. Jis juos parsinešęs namo ir su žmona ėmę auginti. Tai buvę Romulas ir Remas, kuriems vėliau buvę lemta įkurti naują didelį miestą vėliau tapusį imperijos sostine — Romą.

Ar šitas romėnų padavimas yra tikras, ar ne, sunku nustatyti. Bet jeigu tai butų tik ir gražus padavimas, vis dėlto jis labai teisingai atvaizduoja, kad žmonių vaikai gali buti išauginami ir įvairių gyvulių. Istorija žino daugelį atsitikimų. kuomet mažyčiai, dažniausiai vos gimę žmonių vaikai, tam tikroms aplinkybėms susidėjus, patekdavo į gyvulių rankas ir čia budavo išauginami. Daugiausia yra atsitikimų, kuomet vaikus yra pasigrobusios ir išauginusios bezdžionės. Bet taip pat yra nemaža atsitikimų, kuomet vaikai yra patekę į kitų gyvulių, vilkų, lokių, avių ir kt. tarpą ir čia su tais gyvuliais išaugę.

Prieš keletą metų šiaurinėj Indijoj medžiotojai, bemedžiodami vilkus, viename urve užtiko kažkokį sutvėrimą, kuris kaukė keistu, ne vilkišku balsu. Medžiotojai nutarė ištirti, ar urve tikrai yra vilkas, ar kitas koks žvėris. Po ilgų ir didelių pastangų pagaliau pavyko tariamąjį vilką iš urvo ištraukti gyvą. Ir kas gi pasirodė? O gi tai buta paprastų paprasčiausio žmogaus vaiko, tiktai visiškai sužvėrėjusio. Jis savo elgesiu buvo virtęs tikru vilku: staugė taip, kaip staugia vilkai, draskėsi, kandžiojo, plėšė medžiotojų rubus ir t.t. Vaiką reikėjo stipriai suraišioti, nes šiaip jokiu budu nebuvo galima suvaldyti. Kalbėti, žinoma, nė vieno vienintėlio žodžio nemokėjo, be paprasto vilkiško staugimo. Vėliau imta tyrinėti, kokiu budu vaikas galėjo atsidurti tokiose sąlygose. Ir štai pasisekė sužinoti, kad prieš daugelį metų vienai vietinei šeimai dingo mažytis vaikas. Kadang apylinkėse buvoja daug įvairių žvėrių, tai žinoma, buvo palaikyta, kad vaikas pateko į žvėrių nagus ir buvo sudraskytas. Nustatyta, kad anuomet dingusysis vaikas yra tas pats dabar vilkų urve rastasis. Taigi matome, kad vaikas tikrai pateko į žvėrių nagus, bet tik jis buvo ne sudraskytas, o išaugintas.

Vaiką, žinoma, mėgino atgal "sužmoninti". Bet tai nebepavyko: vaikas — vilkas nieko nėdė, visą laiką kaukė, draskėsi ir po kiek laiko žuvo.

Daugelis panašių atsitikimų yra buvę Afrikos, Amerikos, Sibiro ir kituose miškuose, kur yra daug įvairių žvėrių. Taip pat yra žinoma keletas panašių atsitikimų ir Europoj, net ir musų Lietuvoj.

XVII amžiaus vidury, apie 1661 metus, bemedžiojant po Lietuvos miškus, anuomet dar didelius ir vos įžengiamus, kartą užtikta du vaikučius, kurie žaidė su meškomis (lokiais). Medžiotojams, žinoma, tai buvo labai nuostabus dalykas, todėl nutarta vaikus susigauti gyvus. Bet tai buvo nelengvas dalykas, nes vaikai kartu su lokiais gynėsi iki paskutiniosios. Bet pagaliau po didelio vargo vieną vaikutį, kuris galėjo buti kokios 10 metų amžiaus, šiaip taip pavyko sučiupti. Pasirodė, kad vaikutis yra virtęs tikru lokiu: rėkė kaip lokys, draskėsi ir t.t. Medžiotojai vaiką atvežė ir padovanojo kunigaikščiui. Buvo parinkti žmonės, kurie turėjo išmokyti vaiką kalbėti. Bet visos pastangos nuėjo niekais: nors vaikas po sugavimo išgyveno dar virš 10 metų, bet kalbėti jis jau nebeišmoko. Taip pat jis nebeišmoko ir žmoniškai vaikščioti: ant dviejų kojų jis vaikščiojo tiktai prievarta verčiamas, o šiaip dažniausiai mėgo bėgiot keturiomis. Rubų baisiausiai nekentė ir kai tik galėdavo, tuoj juos nudraskydavo.

Labai keistą atsitikimą pasakoja vienas olandų mokslininkas. Kartą jis buvęs nuvykęs Airijon (Irlandijon). Ir štai kartą jis užtikęs laukinių avių bury jau paaugusį žmogų, kuris bėgiojo, kaip avis keturiomis, graužė žolę, mekeno ir t.t. Žmogus — avis, žinoma, po dideliu pastangų buvo sugautas. Ir tikrai pasirodė, kad jis jau daugiau yra gyvulys, negu žmogus. Kalbėti, kaip paprastai nemokėjo nė vieno žodžio, o tik kaip avis mekent Ir kas nuostabu, kad jo kunas jau buvo pradėjęs apželti kažkokia šiurkštoka vilna (kadangi jis rubų nedėvėjo, o žiemom's vis delto budavo šaltoka, tai pats organizmas matyti, taikėsi prie aplinkybių). Muštis rankomis kaip žmonės, jis visiška nemokėjo, o kap supykdavo, tai durdavo galva, kaip avinai. Pastebėtina, k a d jo kaktoj buvo išaugę jau net pora kietų guzų, kaip avinams ragai. Jokio žmoniško maisto, o ypač mėsos, jis neėmė, o graužė vien tik žolę. Tai buvo, galima sakyti, tikras žmogus — avis.

Jau iš šitų kelių pavyzdžių m a t o m e, kokios milžiniškos reikšmės žmogui turi auklėjimas ir gyvenimo apylinkės. Todėl įvairių auklėtojų gana teisingai sakoma, kad mažyt's vaikas yra žalia medžiaga, iš kurios, vienaip ar kitaip auklėjant, pastatant į vienokias ar kitokias sąlygas, gal'ma išauginti viską, ką tiktai norima. Štai mažytis vaikas patenka į vilkų tarpą, visą laiką mato vilkus, su jais santykiauja — ir jis pasijunta esąs toks pat vilkas, kaip ir tie, su kuria's jis gyvena, vaikas patenka į lokių tarpą — jis šauga kone tikru loku: patenka į avių burį — ir iš žmogaus pasidaro avis. Stebėtiniausias dalykas yra tai, kad ir žmogaus protas anais atsitikimais, kaip matome, lyg atrofuojasi, lyg, pranyksta, sumenkėja; protas, mat, taip pat reikalauja tam tikro lavinimo, vystymo, auklėjimo.

Vienas prancuzų rašytojas, Merimee, iš Lietuvos gyvenimo yra parašęs novelę, pavadintą "Loks" ("Lokys"). Pats rašytojas nurodo, kad jis savo novelę parašęs iš tikrų atsitikimų. Kai kurie kiti tyrinėtojai taip pat pažymi, kad novelė tkrai turinti realų pagrindą, kad panašus atsitikimas tikrai esąs užregistruotas senovės kronikose. Merimee savo novelėj atvaizduoja vieną aukštos kilmės vyrą, kuris turėjo lokiškų palinkimų; kartais užeidavę tokių momentų, kad jis virsdavęs tikru lokiu. O šitie visi lokiški palinkimai pas jį atsiradę todel, kad vieną kartą jo motina artimai buvusi susidurusi su lokiu. Ir štai tas motinos išgąstis susitikus su lokiu persidavęs net sunui ir tas tam tikrais momentais virsdavęs tikru lokiu.

Atsitikimų, kuomet vaikai buvo išauginti gyvulių, galėtumėm papasakoti ir daugiau. Štai 1694 metais vienas anglų gydytojas, atvykęs Varšuvon, matęs vaiką, kuris buvęs atimtas nuo vilkų. Anot to gydytojo vaikas buvęs sugautas milžiniškuose Lietuvos m iškuose. Vaikas staugęs kaip vilkas mėgdavęs ėsti tik mėsą, o jo oda buvusi apžėlusi šiurktokais plaukais. Bet per didelį vargą vaikas buvęs pramokytas tarti kelis žmoniškus žodžius, nors šiaip paprastai kalbėti negalėjęs. Todel ir nepavykę sužinoti, kaip vaikas gyvenęs tarp vilkų, ar gerai jam ten buvę ir t.t.

Bet daugiausia atsitikimų yra žinoma, kuomet vaikus pavagia bezdžionės. Bezdžionės, kaip žinome, gyvena tik šiltuose kraštuose. Daugiausia jų užtinka Afrikos ir Amerikos miškuose. Jų yra įvairių rušių, pradedant milžinais orangutangais, baigiant mažytėmis bezdžionėlėmis. Ir štai Afrikos miškuose dažnai pasitaiko, kad kokią nors bezdžionė patelė, del kurių nors priežasčių netekus nė vaiko, pasigrobia žmogaus ir jį kaip savo augina. Labai gražiai apie tokį bezdžionės išauginta žmogų yra parašęs vienas anglų rašytojas s a v o romane "Tarzaną". Tame roomane aprašoma, kaip viena anglų šeima atvyksta į Afriką, čia jai gema vaikas, kurį vieną kartą ir pasigrobia bezdžionė patelė. Šita bezdžionė neseniai netekusi savo vaiko, todėl jos motinos širdis negalėjo nurimti tol, kol ji neįsigijo kito vaiko, nors ir visiškai svetimo. Vaikas auga tarpe bezdžionių. Kasdien jis susiduria su bezdžionėmis, kasdien tik su jomis santykiauja, todėl suprantama, kad jis persiima visomis bezdžionių maniemis, gyvena taip, kaip ir visos bezdžionės, žodžiu, jaučiasi esąs tikras bezdžionė. Ir šiek tiek paugėjęs vaikas niekaip negali atsistebėti, kodėl jis savo kuno išvaizda skiriasi nuo bezdžionių. Vaikas įpranta bėgioti keturiomis, laipioti ir šokinėti po medžius, o esant žiauriems santykiams ir nuolat tenkant susidurti tai su kitomis dezdžionėmis tai su žvėrimis, jis įgyja milžiniškos jėgos ir ištvermės.

Taip vos įžengiamuose Afrikos miškuose augo žmogus-bezdžionė, kol pagaliau jam teko susidurti su žmonėmis. Rašytojas savo romane atvaizduoja, kad žmogus-bezdžionė Tarzanas, susiduręs su žmonėmis, greitai ir pats pasijuto esąs žmogus ir pagaliau po kai kurio laiko virto tikru žmogumi, nors vis dėlto dažnai pas jį pasireikšdavo ir bezdžioniškų palinkimų. O iš tiesų žinoma, kad vaikai, išauginti bezdžionių, beveik niekuomet į tikrus žmones nebeatvirsta. Nors Tarzanas ir pramanytas asmuo, bet jo vaikystės dienų dienos mums gražiai pavaizduoja, kokiose sąlygose turi gyventi vaikas. patekęs bezdžionių tarpan.

Taigi matome, kaip keistai kartais gali susidėti žmogaus gyvenimas. Baisu, žinoma, ir pamanyti, kad žmogus gali virsti tikru žvėrimi; meška, vilku, avimi ir kt. Bet daugelis buvusių tokių atsitikimų mums paliudija, kad iš tiesų kartais taip atsitinka. Mes tik galime stebėtis, kokios milžiniškos reikšmės žmogui turi auklėjimas ir tam tikros gyvenimo aplinkybes: pastatykit žmogų į vienokias gyvenimo aplinkybes — jis išaugs vienoks, pakeiskim gyvenimo aplinkybes — ir jis gali nebebut panašus į pirmąjį.

("L. U.")

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo Dr. A. Petrika — Brooklyn, N. Y.

HALITOSIS
(Arba dvokiantis, negeras burnos kvapas)

Šį kartą, manau, bus pravertu nors paviršutiniai pasakyti apie dvokiantį burnos kvapą.

Budami tarpe žmonių viešoje vietoje ar sueigoje, arba privačiame bute mes dažnai užuodžiame kai kurių žmonių nemalonų, dvokiantį kvapą. Kai kuriems kartais, tas ir labai negeistiną jautimą sudaro, netik sveikatos, bet socialių santykių atžvilgiais.

Paprastai, sveikame i r normaliame stovyje, išeinantis per alsavimo organus kvapas nėra atsiduodantis. Blogas burnos kvapas savaime nėra liga, bet gali buti ženklas pasireiškiančių burnoje nenormalumų arba ir sistematinių ligų. Idomu ir tas pažymėti, kad kai kurie žmonės, turintieii nemalonų savo burnoje kvapą, patys apie tai nieko nejaučia ir nežino, kuomet kiti tą nesmagumą greitai pajunta. Bet kaip ten nebutų, dvokiantis burnos kvapas sudaro labai nemalonų ir niekam n e g e i s t i n ą apsireiškimą. Svarba tame, kad didžiumoje tai yra sėkmės esančių ligų. Čia šiuo tarpu ir suminėsime kai kurias priežastis, butent: gleivėtas liežuvio paviršius, kuris dažnai gali buti priežastimi užkietėjusių vidurių; nenormaliai suaugę ir iškrypę dantys; bendra burnos ir dantų nešvara; punantieji ir skylėti dantys. Žinoma, prie panašių aplinkybių, paprastai, ir smagenų įdegimai apie dantis, kaip tai, staigiojo arba chroninio pobudžio ir dažnai randasi net puliavimai apie dantų šaknis. Toliau nešvarus, dirbtini dantys, taip pat gerklės įdegimai: kaip tai bronchitis, pakilę tonsilai ir adenoidai, žymiai prisideda rie blogo burnos kvapo ir t.t. Visos minėtos priežastys, kurios sudaro dvokiantį burnos kvapą, randasi burnoje ir didžiumoj paeina del nešvarios arba pathologinių esamų ligų (apsireiškimų). Jos yra vadinamos lokalėmis priežastimis. Kitos priežastys blogo kvapo yra sistematinės ligos, kurios, palyginamai, daug rečiau atsitinka, kaip tai inkstų, plaučių ligos, viduriuose pasitaikomi puliavimų lizdai ir t.t.

Gydymosi budai: išimtinai tinkamiausi yra šie: pašalinimas priežasčių, kurios gadina burnos kvapą. Todel butinas reikalas prašalinti burnos nešvarumus, puvimą ir puliavimą apie dantų šaknis. Tokiu budu tiktai galima atitaisyti burnos kvapą, jei jis nuo to paeina. Gydymosi budas vaistais, nors lai kinai, yra galimas ir retkarčiais taip pat vartojamas, bet mažos svarbos teturi ir sėkmės nėra pilnai atsiekiamos. Kad visiškai prašalinus dvokiantį burnos kvapą, reikia prašalinti esamas ligas ir atsteigti bendrą burnos švarą.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ

Turėdamas kišeninį žodynėli, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą be niekeno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina $1.00

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Paklausimas

"Talkos" Spaudos Biuras parašė "Amerikos Lietuvio" Redakcijai sekančio turinio paklausimą:—

Gerb. Redaktoriai!

Jau apie dų mėnesius Jus gaunate "Talkos" Biuro biuletinius. Kai kuriuose laikraščiuose matome jau atspausdintų biuro žinių. Biurui butų labai įdomu žinoti Tamstos nuomonę apie jo darbą bei pastangas.

Biuras stengiasi duoti tiktai tokias žinias, kurios yra visiems bendros, neginčijamos ir išeivijai, be pažiurų skirtumo, žinotinos. Partinių bei ideologinių klausimų mes neliečiame. Taip pat nededame smulkių provincijos, žinučių, nes mums brangu butų turėti savo korespondentų tinklą visame krašte. Be to, atrodo jos tolimuose kraštuose išeivijai ir nėra labai įdomios. Malonėkite parašyti biurui laiškutį, kokius matote trukumus jo biuleteniuose, ar reiškiate pageidavimus.

Be to, butų malonu žinoti, ar Tamstos galėsite nors kiek Biurui atsilyginti pinigais, ir kiek butent mėnesiui už biuletenių siuntinėjimą. Kurie negali nieko mokėti, tiems, sulig, išgalios, siuntinėsime nemokamai, nes Biuras tikisi šiek tiek gauti iš Užsienių Lietuviams R e m t i Draugijos. Tad prašome atsiliepti, kad mums paaiškėtų musų darbo bent moralinė vertė ir tolimesnės sąlygos bei galimumai. **"Talkos" Spaudos Biuras**

Nuo Red. — Mes širdingai ačiuojame Talkos Spaudos Viurui už teikimą Amerikos Lietuvio skaitytojams bepartyviško turinio žinių. Tos žinios yra aukso vertos. Tačiau tuo tarpu Amerikos Lietuvis, vietoj aukso, tegali atsiteist tiktai garbės žodžiu. Vienok, mes norėtumem atkreipt musų skaitytojų domę, kuris yra suinteresuoti tilpstančiomis iš Lietuvos Amerikos Lietuvy žiniomis, su parašu "Tsb.", kad, jei, kuris išsigali, butų ne pro šalį medžiagiškai paremt tą taip naudingą ir reikalingą Talkos Spaudos biurą už jo pasidarbavimą del išeivijoj gyvenančių lietuvių. Gi Talkos Spaudos Biuras gavęs šiokią tokią medžiagišką paramų nuo musų skaitytojų, manom, kad neatsisakys ją paskelbti per Amerikos Lietuvį.

Leiskit į Tėvynę, Leiskit Pas Savus...

Didžiojo karo metu apie 250,000 Lietuvos gyventojų apleido savo gimtąsias vietas ir, karo siaubo vejami, leidosi į nežinomus didžiulius Rusijos plotus. Prieš karą dar daugiau lietuvių apleido savo tėvų žemę, nes negalėjo pakęsti skurdo ir atėjunų — viešpačių priespaudos... Iš šitų šimtų tukstančių tremtinių bei išeivių dauguma jau grįžo į laisvą, nepriklausomą Lietuvą... Daugelis buvo sutinkami tautos himno garsais ir trispalvės Lietuvos vėliavos plėvesavimais...

Tačiau iki šiol tur buti nebuvo lietuvių, kurie grįžo į savo tėvynę su tokiu susijaudinimu ir triumfu, kaip rgįžusieji spalių 19 dieną. Spalių 19 dieną Kauno stoty Vyriausybės, dvasiškijos ir visuomenės atstovai ir didžiulė žmonių minia sutiko grįštančius iš Sov. Rusijos vyskupą Matulionį, 10 kunigų ir keturis pasauliečius. Už juos Lietuvos valdžia atidavė Sov. Rusijai 24 komunistus, sėdėjusius Lietuvos kalėjimuose, nuteistus už įvairius nusikaltimus.

Dabar grįžusiųjų labiausia jaudinantis ir kartu triumfališkas sutikimas buvo todel, kad jie ilgiausiai ir gal sunkiausiai kentėjo komunistų "rojuje". Lietuva jau yra tiek susitvarkiusi ir susiorganizavusi, kad savo vargingus sunus gali tinkamai pagerbti bei paguosti.

Kaip tiktai grįžtantieji iš Sov. Rusijos pervažiavo į Imbros stotį Latvijoj, jų akims jausmams bei sieloms atsidarė naujas gyvenimas. Jie jau Latvijos žemėj Indros stoty, buvo sutikti su gėlėmis, dovanomis, vaišėmis, giesmių ir muzikos garsais. Visose Lietuvos geležinkelio stotyse grįštančiuosius pasitiko didžiuliai buriai žmonių, iš miestelių ir kaimų; visur jie buvo sveikinami, apdovanojami, gėlėmis apipilami, džiaugsmo ašaromis sutinkami ir palydimi. Didžiausias ir įspudingiausias sutikimas įvyko Kauno stoty, spalio 19 d. vakare. Čia buvo neaprašomai ir neapsakomai jaudinančių momentų, ypač giminaičių pasisveikinimuose su grįžusiais saviškiais... Grįžusieji sakosi, jautriausia momentą turėję Duotnavos stoty, kad Žemės Ukio Akademijos studentai po visų sutikimo iškilmių, uždainavo: "Leiskit į tėvynę, leiskis pas savus"... Nes šita liudna daina sunkiam beviltingam ištrėmime jiems buvusi kaip ir antras tautinis himnas...

Giesmės, dainos, dovanos, gėlės, džiaugsmo ašaros lydėjo grįžtančiuosius visą kelią iki pat Kauno. Iš Kauno stoties vienus tuojau pasiėmė giminės, kiti paliko dar kiek Kaune pailsėti bei paviešėti.

Visi grįžusieji Sov. Rusijoj yra ilgai ir daug kentėję, vargę. Grįžo šie amens: vyskupas Teof. Matulionis, kunigai: Velička Kaz., Pranckietis Aug., Ladyga Jonas, Bugenis M., Čegis Vl., aPulavičius J., Deinis Vinc., Ilginas Vinc., Paškevičius Vit., Juršunas Kaz., ir pasauliečiai: agron. Stebulis Juoz., geležinkelietis Velička Vinc., varg. Jasenauskas ir Ginetienė Ona.

Sov. Rusijoj ir jos kalėjimuose dar esą nemažai Lietuvos piliečių arba šiaip lietuvių, norinčių grįžti į Lietuvą. Dabar Lietuvos valdžia veda tolimesnes derybas su Sov. Rusija ir stengsis visus lietuvius grąžinti į tėvynę. Busią priimami į Lietuvą ir lietuviai komunistai, jei jie išsižadės komunizmo ir pasižadės nevaryt Lietuvoj komunistinės agitacijos ir nekelti komunistinių riaušių. — **Tsb.**

Svarbus Įstatymas Del Lietuvos Laisvės Paskolos Amerikoje

1919 — 1920 metais, kada kurėsi Nepriklausomoji Lietuva, jos sunus užsieniuose bei užjurriuose, be pažiurų skirtumo, stengėsi įdėti plytelę į Tėvynės išvadavimo rumą. Stambiausią paramą iš karo griuvėsių kylančiai Lietuvai suteikė Amerikos Jungtinių Valstybių lietuviai, už ape 18.000.000 litų (1.800.000 dolerių) išpirkdami Lietuvos Laisvės Paskolos bonų. Laisvės Paskolos išpirkimo laikas sueina 1935 metais. Apie trečdalis bonų įvairiais budais jau yra patekę į Lietuvą. Du trečdaliai tebėra pas Amerikos lietuvius. Kai kurie bonų laikytojai dėl įvairių priežasčių net neėmė palukanų už savo bonus. Kad jiems nebutų skriaudos, Lietuvos vyriausybė išleido įstatymą, kad nesumokėtos palukanos už Laisvės Paskolos bonus galės buti sumokamos dar per 10 metų, tai yra iki 1945 metų liepos mėn. 1 dienos. Patys bonai bus išperkami taip pat per 10 metų, pradedant nuo 1934 metų. Bonus išpirkinės Lietuvos iždas. Lietuvoje litais, dolerio kursu, o Amerikoje doleriais. Laikas ir vieta, kur ir kaip bus išperkami, bus paskelbta per laikraščius ir kitais budais. — **Tsb.**

Vokietininkai Nesutaria Klaipėdos Krašte

Vietoje sustabdžiusios politišką veikimą vokiečių dvarininkų ir jų pataikunų Landvirtšafts partijos, visu smarkumu stoja į nesenai įsteigtą vokiečių socialistinę liaudies bendruomenę, pasiryžusią tautiškumo šukiu jungti visus vokietininkus Klaipėdos krašte. Tais pačiais pagrindais anksčiau įsisteigusi kita grupė, kunigo von Sass vadovaujama, pamažu verčiama užleisti vietą pirmajai. Mat, Klaipėdos krašto vokiškumo vadams ji atrodė negalinti tinkamai ginti vokiečių interesus.

Prieš Sassa organizaciją kovoja ir vietos vokiečių spauda ir v i s ų vokiečių nacionalistinių sluoksnių įtakingi vadai. Bet vis delto Sasso partija krašte pritarėjų turi. Vykstantiems spalio mėn. 23 d. Klaipėdos žemės Ukio Rumų rinkimams ir Sasso partija paruošė kandidatų sąrašus. Krašte direktorija anksčiau draudė daryti viešus politiškus susirinkimus Klaipėdos krašte. Dabar vėl galės įvykti vieši partijų mitingai. Abi šios partijos jau mėgina savo pajėgas. Sasso grupė jau prieš porą mėnesių išleido savo organą. dienraštį "Volkskurier". Tačiau jis mažai krašte plečiasi ir negali padaryti didelės konkurencijos seniems ir šelpiamiems vokiečių laikraščiams. Lietuvių ne visos grupės į rinkimus eina susitarusios. Mat, rinkimuosna pasiryžo eiti naujai įsikurusi Klaipėdos lietuvių draugja, turinti radikalę programą. Del to lietuviai gali nustoti kelių vietų Žemės Ukio Rumuose. — **Tsb.**

Visa Lietuva Rems Išeivius

Užsienių lietuviams remti draugija jau per trumpą savo gyvavimo laikotarpį yra surinkusi ir visokių pašalpų pavidale išdalinusi 20.000 litų. Tačiau ta suma yra tik lašas vargų juroje, kokį musų išeiviai, ypatingai Pietų Amerikoje, kenčia.

Šiomis dienomis minėta draugija išleido atsišaukimą į Lietuvos visuomenę, kuriuo ragina visus Lietuvos piliečius įstoti į draugiją nariais rėmėjais. Narių rėmėjų gali buti kiekvienas asmuo įmokėjęs per metus 10 litų. Jei kas iš karto tos sumos sumokėti negali, mokėjimas išdėstytas į kelias ratas, nemažiau vieno lito kiekvieną mėnesį. D-ja susirinkus 100.000 narių rėmėjų kiekvieną mėnesį paskirstys dovanas ,iš kurių viena bus 3000 lt. ir daug smulkesnių. Tokių mėnesinių paskirstymų per metus bus 10. Pirmosios dienos parodė, kad Lietuvos visuomenė į ši draugijos paraginimą atsiliepė teigiamai. Narių — rėmėjų skaičius pradėjo didėti ir draugija mano, kad 100.000 narių labai greitu laiku susiras. Iš surinktų pinigų užsienių lietuviams remti draugija mano pirkti žemes, dalinti jas išeiviams, o taip pat įsteigti biblioteką, teatrą ir aprupint kai kurias šeimas, kurios įpuolė į didelį skurdą. — **Tsb.**

JAUNYSTĖS ATMINTINOS DIENOS

(IŠ SENO VARGONININKO ATSIMINIMŲ)

(Tąsa)

KAIP APGAVAU SAVO MOKYTOJĄ

Bėgyje antrų metų lankant miestelio mokyklą, atsirado dar vienas mokinys, kuris buvo pasiturinčio lietuviško vokiečio sunus, ir gyveno virš trijų rusiškų vioršty ,dar toliau už mano tėvynės. Kame visa kelionė jam sudarydavo iš namų į mokyklą šeši viorstai suviršum; kelias ėjo pro mano tėvo namus, todel ir likova mudu draugais, nors jam reikėdavo nuo penkių kelti, ir vos apie septintą valandą pasiekdavo mano namus, ir tada abudu kartu žengdavova į mokyklą, bloguose oruose mudviejų tėvai pavežėdavo į mokyklą, arba laike namon eiti, rasdava vežiką pas mokyklą.

Vieną gražią rudens dieną, turbut bulves kasant, traukiu aš su savo draugu į mokyklą, ir abudu pilni kokių tai juokų ir pasakų, priėję gyraitę (mišką), kuri radosi dar už viorsto nuo miestelio, ir abu buvova gerai ap šilę. Mano draugas Pranas pamatęs kelmą, atsisėdo, ir ką tai pamanęs ištarė, sako: ar žinai, Juozai... — Nagi ką? — O, kad mudu taip čia pasiliktuva toj girioj ir praleistuvą dieną, o kai bus laikas namo, tai eisiva, ir kas čia mudu žinos. Aš taipgi pritariau, ir abudu vienodai be pasipriešinimo sutikova. Bet Pranas patarė gerą galą pasitraukti tollau nuo kelio, kad niekas mudviejų nesurastų. Ką ir padarėva. Gyvenimas smagus, viskas gerai sekasi, mokyktis nereikia. Mano draugas turėjo ir degtukų, kame proga buvo susikurt ir ugnį, kas jauniems yra labai malonu, o dar girioj. Tuoj griebėvos už darbo, surinkova šakų ir visokių pagalių, sukurėva ugnį; viskas smagu, geriau kai mokykloj. Pietus ką turėjova su savim, skaniai suvalgėva, ir linksmai žaidėva.

Bet vagį beveik visur sučiumpa. Ant nelaimės užtiko mudu dvi moteris, kurių aš visai nepažinau. Tai buvo miestelio moterys, kurios paprastai visada ateidavo į tą mišką šakų pasirinkti, nes nebuvo draudžiama. Na ir čia pasijutome naujoj scenoj. Nors manęs nepažino, bet mano Praną pažino viena vokietė moteris, kurios vaikas lankė tą pačią mokyklą, ir mano draugas Pranas pas juos kaip kada atsilankydavo. Moterys pamačiusios mudu, nieko nesakė, ir rinkdamos sausas šakutes, pasišalino. Aš veik nieko nemasčiau, bet mano Pranas staiga nuliudo, ir parudo tartum vėžį kepęs, ir tyli. Aš matydamas Prano didelę atmainą paklausiau jo kas tokio atsitiko. Pranas valandėlę patylėjęs pradėjo pasakot, kad tai viena moteris eanti Alberto Leizos motina, ir jį gerai pažįstanti, gryžus namo gali pasakyti savo sunui, o tas pasakys mokytojui, ir mudu liksiva nubausti be pasiteisinimo. O, kad mudu buvova po globa pirmos klasės jauno mokytojaus, kuris už mažą prasižengimą smarkiai bausdavo tad dar labiau nuliudova; atgaila daryti jau buvo per vėlu. Aš patariau Pranui eiti ieškot tą jo pažįstamą moterį, ir prašyti, kad nesakytų. Bet viskas buvo veltui, moteries neradę likova nusiminime. Aš matydamas, kad jau išėjimo nėra, ir į "karcerį" papulsiva, greitai sugalvojau ieškoti budą kaip iš to įšsisukti. Aš savo draugui patariau, kad rytojaus dieną apsimestu liga, ir neitų į mokyklą. Gi aš, rytojaus dieną, labai rupestingas pasijutau savo suole. Suskambino varpeliu. Atėjo mokytojas. Sukalbėjome ruską maldą ir prasidėjo pamokos. Aš rupinaus darbu, nė akių nepakel damas nuo savo knygų. Tik staigą išgirdau mokytojaus balsą: "Januškevič!" — ir paklausė kur aš vakar buvau. Senovės patarlė sako: "vagie, kepure dega"! Tai vagis ir griebėsi už kepurės. Taip ir aš, atsistojau ir paraudau, ir žodžio ištarti negaliu. Dar kartą mokytojas smarkiau pakartojo klausimą, ir šiaip taip surinkęs kelis žodžius pradėjau teisintis, kad namie buvau ir nesijaučiau gerai. Mokytojas galva palingavo, ir pasakė, pasiliksi po pamokų. Nors visą dieną jaučiausi blogai, bet atėjus paskutinei valandai, tai tikrai nežinojau, ar esu gyvas. Kuomet visi mokiniai apleido mokyklą, ir jau ramu buvo, atėjo mano mokytojas ir padarė tardymą. Maniau dar ginti, bet greitai supratau, kad vakarykščios dienos, visa mudviejų scena buvo mokytojui išanksto perstatyta, tad pradėjau melsti atleidimo ir suverčiau visą kaltę ant savo draugo. Mat, kuomet skęsti, tai ir už britvos griebiesi, taip seni žmonės sako. Taip buvo ir su manim. Bet veltui buvo mano teisinimasis ir prašymas dovanot. Mokytojas pasiguldė mane ant mokamojo suolo ir nesigailėjo aržuolinės dinijos. Už valandėlės pradėjau jausti lengvesnį orą, ir gavęs kiek kvapo, pabudau lyg iš miego. Bet čia staiga terpdury pasirodė mokytojas, ir manę paliepė eit namo. Kelionė buvo sunki, net miestelio gatve nedrysau eiti, man atrodė, kad visi į mane žiuri ir tyčiojasi, iš mano vakarykščios nelaimės. Pasukau per žydelių kiemą ir užuolanka patraukiau į savo kelią, kuris vedė tiesiai į namus. Parėjęs namon, blogai jaučiausi, ir net nė vakarienės nelaukęs, atsiguliau... Rytojaus dieną, maniau, kad jau viskas užbaigta, bet vel pasikartoją ta pati scena: mudu abu su Pranu palikti po pamokų. Teismas ir teisėjas tas pats.

ANTROS KLASOS MOKYKLA

Praslinkus trejetui metų laiko, aš buvau perkeltas į antros klasės ketvirtą skyrių, prie vyresniojo mokytojo, kuris taipgi buvo geras rusų žandaras, ir už mažiausį prasikaltimą atsakomai bausdavo savo mokinius. Ketvirtame ir penktame skyriuje radosi mokinių apie trys desrtkai suvirš, ir visi jau suaugesnių metų, o kad išdykumo paprastai pas jaunus daugiau randasi, tai to gero ir pas mus lig valiai buvo. Ne vienam iš musų tekdavo paplokščia linija į delną, ar tai kampe ant kelių paklupoti...

Laimingiausias buvo tai mokytojo sunus, Kaziukas, kuris savo sauvališku išdykumu visiems mokiniams buvo įkirėjęs ir liuosas nuo pabaudų. Vasaros metu pietų laike, mes tankiai eidavome pasivaikščioti pallai žydų kapus, ar tai į upę Siesartį pasimaudyti, nuo ko ir Kaziukas retai kada atsilikdavo su savo klastomis. Vieną labai šiltą dieną, kaip tik pietum varpelis suskambino, tai mes keturi mokiniai pasitarę, ir net nė pietų nevalgę, greitai vienas pro kitą, leidomės į Siesartį pasimaudyti. Už valandėlės atėjo ir Kaziukas, pradėjo mus grumstais mėtyt; paėmęs vieno mokinio matelius įmetė į vandenį, paskui pakliuvo ir mano kepurę, kurią pasimovęs ant šakos pradėjo žuvis gaudyti. Aš supykęs, ir kitų kusomas, šokau iš vandens ant kranto, sugriebiau Kaziuką ir ganėtinai jam antausius atkuliau.

Po pietų Kaziukas jau į mokyklą neatėjo, ir viskas praėjo ramiai. Bet ant rytojaus visas vakarykštis įvykis buvo patirtas ir kaltininkais likome, pirmas aš, antras Jonas pakusytojas, ir dar du mokiniai, kuriuodu labai juokėsi iš Kaziuko nepaiegumo.

TEISMO RUMUOSE

Rytojaus dieną, nors aš jaučiausi neramus, bet ir nelabai bijojau, maniau sau, kad tai su paprastu klasės mokinių bučia toki reikalą turėjas, tai butų niekis, nes jis, o ne aš kaltas buvo. Ale čia turiu reikalą su patiės mokytojaus sunumi.

Prasidėjus pamokoms, mes visi kaltininkai iš kaleinos buvom šaukiami ir turėjomi ateiti į eilę prieš mokytojo stalą, vien tik Kaziukas ši kartą likos teisus ir šaipėsi iš nelaimingųjų. Tardymas buvo žiaurus su baisiais gazdinimais. Aš ko labiausiai buvau persekiojamas kaipo didžiausias kaltininkas. Paklaustas, visai savę neapgyniau, o prisipažinau kaltu ir nurodžiau Kaziuko dar didesnę kaltę, todel, kad jis pirmas pradėjo, ir čia papasakojau visą Kaziuko elgesio istoriją. O Kaziukas stengėsi mane kuo daugiau įkaltinti, ir tėvui mokytojui įrodinėjo, kad aš tai viską žinojau, ir tik tyčia dariau jam tokią negarbę.

Vis tiek aš visas savo pajlegas surinkęs gyniausi, ir kiti tesiąmieji visą tai savo kalboje įrodė. Mokytojas įpykęs, pasakė, kad mus visus išmesiąs iš mokyklos. Aš neiškentęs, paklausiau: ar kartu su mumis ir Kaziuką? Ir už tą paklausimą, užsitraukiau dar didesnę mokytojo bausmę (ant kelių)....

Pasibaigus pamokoms, visi kaltinamieji, kartu ir Kaziukas, buvom uždaryti mokykloj ir laukėme bausmės. Už valandėlės atėjo mokytojas, atsinešė skurinę "nagaiką" (pizuną) ir iš kaleinos visiems, nepamiršdamas ir Kaziuko, gerai į sėdynę ir jam įkirto. Ypatingai tas gerai Kazuikui, mokytojaus sunui pamačino, nes jis nuo to laiko visai permainė savo budą ir liko ramus vaikas.

(Užbaiga)

PARINKTINOS NAUJOS KNYGOS

Iš čia sužymėtų knygų, daugumoj jų yra užsilikę tik po keletą egzempliorių užtai patariam pasiskubint su užsakymais. Visas šiame kataloge Knygas parduodam 25 nuošimčiu žemiau pažymėtos jų kainos; tai yra, jei imsit už dolerį knygų, prisiųskit Mums 75c., o jei imtumet už $4. knygų, tai prisiųskit tris dolerius, ir t.t.

1) Lietuvių Tautos Istorija, parašė St. Matulaitis. Pusl. 260. Kaina $1.25
2) Gamtos Pasakos. Vertė A. Murkienė. Pusl. 126. Kaina 50c
3) Lietuvių Tauta Senovėje ir Šiandien, antras tomas. Parašė J. Šliupas, M. D. Pusl. 563. Kaina..... $2.00
4) Žemės Ukio Koperacija, išleido Žemės Ukio Departamentas. Pusl. 52. Kaina $1.00
5) Buhalterijos Vadovėlis, I dalis Elementarinis kursas komercijos mokykloms. Parašė J. Illgunas. Pusl. 184. Kaina $1.00
6) "Aušros" 40 Metų Sukaktuvių Minėjimo (1183 — 1923). Žvaigždės laida. Pusl. 265. Kaina $1.50
7) Kiškiai, penkios pasakos vaikams su paveikslais. Parupino Pr. Mašiotas. Piešiniai P. Kalpoko. Pusl. 20. Kaina 15c
8) Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas Žodynėlis. Parašė A. Vėgėlis ir J. Strazdo. Pusl. 252. Kaina 80c
9) Bilologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal Profesorių Nusbaumą. Sutaisė Šernas. Pusl. 147. Kaina 50c
10) Raktas pažinti augalams, kurie žydi vasarą ir rudenyje. Parašė J. Avižius. Pusl. 138. Kaina $1.00
11) Akyvi Apsireiškimai Sviete, ant kurių Žmonės nuolatai žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su paveikslais išvertė A. Olszewski. Pusl. 79. Kaina 40c
12) Istorija Septynių Mokintojų. Išleidimas trečias. Pusl. 158. Kaina 60c
13) Mokslinčius Tvardauckas. Apysaka iš žmonių padavimų. Dalis pirma ir antra. Pusl. 174 Kaina 60c
14) Gamtos Pajiegos ir kaip iš jų Naudotis. Pusl. 238. Su paveikslais. Sutaisė Šernas. Kaina $1.50
15) "Moteris". Jos gyvenimo srytis ir jos paslaptis. Su paveikslais. Parašė D-ras E. Zozanas. Pusl. 73. Kaina 50c
16) Paėjimas Organiško Svieto. Pagal Bittnerį. Sutaisė Šernas. Pusl. 137. Kaina 50c
17) Vyskupo M. Valančiaus Raštai. Antano Tretininko Pasakojimas. Naujas pataisytas išleidimas. Išleido J. Zavdzkis. Pusl. 112. Kaina 60c
18) Venerinės arba Slaptosios Ligos. Kaip nuo jų apsisaugoti. Parašė Dr. A. J. Karalius. Pusl. 12. Kaina 50c
19) Dailidė arba Patarmės Stalioriams Surinktos iš Geriausių naujųjų knygų Viršum 120 paišinių. Antano Dailidės antras spaudimas. Pusl. 91. Kaina $1.00
20) Jaunasis Dailidė. Staliams visokių baldų išdirbimo vadovėlis. Virš 200 paveikslų. Pusl. 94. Kaina $1.00
21) Kankintojai ir Kankintiniai už Mokslą. Išleista su pagelba Lietuvių Amerikoje. Parašė Kun. V. Dembskis. Pusl. 183. Kaina $1.25
22) Barbora Ubryka arba Klioštoriūs ir Jezuitai. Sulietuvino A. J. Karalius, M. D. Pusl. 118. Kaina 50c
23) Lietuvos Istorija. Antra praplatintoji Laida su penkiais Žemėlapiais. Parašė A. Alekna. Pusl. 235. Kaina $1.25
24) Lietuvių Tautos Istorija. Parašė St. Matulaitis Pusl 260. Kaina $125
25) Augalų Fiziologija. Parašė M. Stankevičius. Pusl. 134. Kaina 50c
26) Kaip Gyvena Augmenys. Pagal Lankevičių ir kitus. Sutaisė Šernas. Pusl. 129. Kaina 50c
27) Trumpa Senovės Istorija. Su paveikslais ir žemlapiais. Pusl. 305. Kaina $2.00
28) Gamtos Istorija I Knyga. I Gyvuliai, II Augmens, III Akmens ir Žemės. Vertė D-ras A. Baceviėia. Pusl. 209. Kaina $1,25
29) Kada ir Kokiu Budu Gali Svietas Kada Nors Pasibaigti? Išvertė J. Ilgaudas. Pusl. 135. Kaina $1,50
30) Dailės Milžinai, jų Gyvenimas ir Darbai. Vertė Ant. Ferd. Maksimovičius. Pusl. 251. Kaina $1.75
31) Senovės Istorija. Trečioji Laida. Vertė iš Rusų Kalbos K. Kepalas. Pusl. 226. Kaina $1.25
32) Dainų Atsiminimai iš Lietuvos Istorija. Parašė M. Biržiska. Pusl. 142. Kaina 60c
33) Dievo Galybė. Pasikalbėjimai ir paveikslėliai. Pačios bendrosios žinios iš Zoologijos, Botanikos, ir Geologjos. Pusl. 174. Kaina $1,25
34) Filosofijos Straipsniai. Parašė V. J. Burdikas. Pusl. 232. Kaina $1.25
35) Mano Patyrimai Didžiojoj Karėj 1918 ir 1919. Parašė Kun. J. F. Jonaitis, Kapelionas. Pusl. 64. Kaina 25c
36) Istorija Abelna. Dalis Pirma nuo Seniausių Laikų. Kinijos — 2800 m. per Kr. iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė D-ras A. Baceviėia. Pusl. 498. Kaina $2.25
37) Lotynų Kalbos Vadovėlis, I dalis. Parašė K. Jokantas. Pusl. 176. Kaina $3.50
38) Vaikų Skaitymėliai su Lietuvos Žemlapiu. Pusl. 259. Kaina 50c
39) Lietuvių Literaturos Istorija su Žymesniųjų Kurinių Turiniais. Parašė Mira. Pusl. 142. Kaina 80c
40) Lietuvos Istorija Pradedamosios Mokykloms Vadovėlis. Parašė Pranas. Pusl. 106. Kaina 50c
41) Poezijos ir Prozos Teorija. Vadovėlis vidurinėms mokykloms. Parašė St. Češunas. Pusl. 77. Kaina 50c
42) Lietuvių Kalbos Sintaksė. Parašė P. Klimas. Pusl. 51 Kaina .. 35c
43) Lietuvių Rašybos Vadovėlis. Ketvirtasis Leidimas. Išleido L. Gira. Pusl. 78. Kaina 50c
44) Pėdom Kristaus. Vertė S. Petrovas. Pusl. 176. Kaina 75c
45) Teisybės Pasakos. Sutaisė M. Šalčius. Pusl. 62. Kaina 25c
46) Patarlės ir Dainos. Pusl. 30. Kaina 20c
47) Po Priedanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo Laikų. Parašė E. Posteris. Pusl. 100. Kaina 60c
48) Pasakėlės Vaikam su Paveikslais. Pusl. 56. Kaina 35c
49) Musų Istorijos Pradžiamokslis. Antrasis Leidimas. Pusl. 167 Kaina 90c
50) Komercijos Aritmetikos Vadovėlis. Parašė J. Ilgunas. Pusl. 314 Kaina $2.00
51) Mano Dovanėlė, 16 Pasakėlių. Parinko ir Perpasakojo Pranys Mašiotas. Piešinėliais Petras Kalpokas. Pusl. 22. Kaina 20c
52) St. Braziškio Raštai. Jo Mokymo Naujieji Keliai ir 19 rankos Pavyzdžių. Pusl. 71. Kaina $1.00

Pinigus už knygas galit siųst Money Orderiais arba 2c krasaženkliais, arba ir kitaip. Visais knygų reikalais adresuokit šitaip:

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNĄ

14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

Leonas Kondrotas
Mėsos ir Kitų Valgomųjų Daigtų Krautuvė
1529 So. 2nd Gatvės
PHILADELPHIA, PA.

Lietuviška Užeiga
Geras Alus ir Kvepianti Cigarai
O. Brooks
504 Washington Blvd.
BALTIMORE, MD.

Adolfas F. Stankus
LIETUVIS GRABORIUS
1023 Mt. Vernon Street
Bell Tel. Poplar 7545
PHILADELPHIA, PA.

V. M. KLAUSUTIS

KAZIO PILĖNO ATSIMINIMAI IŠ GYVENIMO LONDONE

Jo pažintis su lenkais revoliucionieriais emigrantais ir tremtiniais Londone ir susidraugavimas su Ignacy Moscikci dabartiniu Lenkijos Prezidentu

Žymus musų tauties, Kazys Pilėnas, virš pusamžio metų, turintis savyje nepaprastai imponuojančio budo, malonaus personalo ir kulturiško intelekto ypatybes. Jis yra vidutinio ugio, jo galva jau papuošta pusiau baltais plaukai, jo veide matosi budri mina, jo mėlynos gilios, savo žvilgsniu, akis, kada ir labai malonu budą penetruojančios, rodos, kad jos gali matyti kito žmogaus vidujines sielas slaptybes.

Kazys Pilėnas, literatiškai kalbant, yra tokis žmogus, apie kurį but galima keleriopai išsireikšti atvaizduojant jo asmens ypatybes, kurias jis įgijo iš savo gyvenimo ir ilgametinės žvalgyboje tarnybos prityrimų. Jo gyvenimo karjiera kupina misterijų, jo man suteiktame "interview" iš jo gyvenimo karjieros Londone, ir atpasakojimas man jo jaunystės dienų gyvenime prityrimų, skamba fantaziškai, bet reališkumą rodo kiekvienas jo ištartas žodis, faktais ir datomis paremtas. Jo karjieros prityrimai besiblaškančiam pasauly sudaro jo budo, intelekto ypatybių pagrindą.

Kazys Pilėnas išbėgo iš Lietuvos jaunas budamas taip kaip daug kitų jaunų lietuvių atsidurė užsieny nenorėdami tapti Rusijos kariais, arba, buvo verčiami bėgt užsienin del rusų žandarų persekojimų ir pavojaus Sibiro del politinių priežasčių. Taigi. p. K. Pilėnas mokslo metais atsidurė Londone. Jis ten rado nemažą skaičių emigrantų iš Lietuvos ir Lenkijos, čia jis susipažino su lenkais revoliucionieriais, nariais, priklausančiais prie dabartinio Lenkijos diktatoriaus Pilsudskio socialistų partijos. Tuli jų — sako p. Pilėnas — buvo anarchistas, kiti gi paprasti emigrantai—socialistai, arba, persekiojami savo tėvynė, atsidurė į Londono miestą ir gyveno čia kaip kas išmanė ir išgalėjo. Jų gyvenimo vieta buvo biednuomenės apgyventame šalymiesty.

PILĖNO SUSIPAŽINIMAS SU IGNACY MOSCICKI

Tai buvo 1895 m. kuomet aš pirmu kartu susitikau su dabartiniu Lenkijos Prezidentu, prof. Ignacy Moscicki spaustuvėlėj po Nr. 7 Beaumont Square, Whitechapel Londone. Tose dienose čia buvo buveinė lenkų revoliucionierių tremtinių ir pabėgėlių.

Aleksandras Debski buvo vedėjas ir kasininkas organizacijos; Dr. Jotkus, redaktorius laikraštuko "PRZEDSWIT", lenkų socialistų partijos organo; B. Jedrzejewski buvo sekretorius organizacijos, Ignotas Moscickis netturėjo vadovybėj pareigų, jis dirbo su manim spaustuvėlėj kaipo statytojas (compositor). Paprastas žmogus. Didelis ir kaulėtas virš šešių pėdų aukščio su apvaliais pečiais. Dabar jis turi apie 66 metų amžiaus, bet anuomet buvo jaunas su išblyškusius veidu, sudžiuvęs del trukumo maisto.

Moscicki buvo įdomus typas. Jis atrodė lėtas (nebistrus), bet atsragus, visuomet šypsojantis, linksmas, bet su atsarga. Jis buvo nedrąsus, tačiaus buvo atsitikimai, kada jam reikėjo pasirodyt publikoje, o kad išvengt to, jis pasišalindavo. Jis nebuvo kalbėtojas. Neužilgo po susitikimo mano su juom. mes maršavome didžiojoj gegužės dienoj demonstracijoj. Aš aiškiai atsimenu paveikslą reginio, kuriame Moscickis žingsniavo lietui lyjant nešinas raudoną vėliavą! Išdidžiai pirmyn žiurėdamas, visa galva už kitus eisenoje aukštesnis. To įvykio vaizdą labai gerai atsimenu.

LONDONAS NIHILISTŲ, ANARCHISTŲ IR SOCIALISTŲ CENTRAS

Tose dienose Londonas buvo prieglauda tremtinių ir pabėgėlių įvairių rusų nihilistų, anarchistų ir socialistų revoliucionierių iš rytinės Europos. Daugumoje jie išvengė arešto išbėgdami iš savo kraštų su klastingais pasportais ir be pasportų pasiekė Londoną apdriskę ir be pinigų vos pasilaikanti nuo bado. Byvendami Londone, mes išbandėme viską del užsidirbimo duonos kąsnio. Aš miegojau pirmutinę naktį Londone tuščiame kambary viršuje spaustuvės 7 Beaumont Square (aikštės) Whitechapel. Aš ir mano kolegas dirbome spaustuvėj kaipo raidžių statytojai, bet uždirbom labai mažai, nes nemokėjom darbo, nes nebuvome darbininkai, daugumoje studentai. Musų pirmosios sunkenybės buvo išmokti darbo — amato.

Moscickis atvyko iš Rygos Politeknikos instituto, ten jis buvo narys lenkų socialistų partijos, tapo įveltas į politišką suokalbį, kurio smulkmenų dabar jau neatmenu; tuomet jis buvo apie 25 metų amžiaus, buvo priverstas išbėgt iš Rygos ir atvykt į Londoną, nes jis norėjo užbaigt savo mokslą, bet jis mažai mokėjo anglų kalbos, buvo sunku jam išmokt anglų kalbos.

Kuomet aš susitikau jį jis buvo apie 28 metų; jis gyveno apie virš du metus Londone ir išbandė visokias priemones užsidirbimui pragyvenimo sau ir savo žmonai ir dviem vaikučiams. Visupirma jis su pažįstamu Dareškevičiu pagamino tam tikrą gėralą, vadinamą "Koumiss", kaukazišką, kurį Moscickį patsai pagamino, nes jis buvo chemikas ir pardavinėjo vežiodamas karučiu (wheelbarrow). Bet anglai nepratę prie tokių gėrymų nemėgo ir ši jo pramonė nevyko. Tatai, Moscicki pristojo mokintis prie Hermann dirbtuvėlės šepų dirbimo, bet ir šis užsiėmimas nebuvo pelningas.

Moscickis išbandė kitą priemonę uždirbimui pragyvenimui reikalingų pinigų. Jis nusisamdė namą su keturiolika kambarių ant Cassland kelio arti Victoria Park, įrengė žemutiniam barzdaskutyklą, o viršutinius rumus išnuomavo. Šiame name ir aš apsigyvenau pas jį. Jis nebuvo barzdaskutis patsai, jis buvo perdaug nervingas but barzdaskučiu. Jis samdė barzdaskučius, kurie dirbo jam ir skriaudė jį begėdiškai. Jis nebuvo bizniškas, labai teisingas ir visais pasitikintis.

Užpakaly barzdaskutyklos buvo vieta susirinkimas, grupei vienminčių. Aš tebeatsimenu lenkišką "Kalduny" ir kitokių maisto rušių parengimus užkandžiams, kuriuos gamindavo jo žmona, kuri buvo gera virėja, tankiai mus pavaišindavo. Tankiai mes stebėjomės ir įdomavome kaip ji galėjo tokius skanius valgius pagaminti, kuomet nuolatos truko pinigų, nupirkimui maisto. Kuomet samdytas barzdaskutis prižiurėjo barzdaskutyklos biznį. Moscickis dirbo su mumis spaustuvėje, kaipo raidžių statytojas ir prie kitų spaustuvės darbų. Visu laiku jis buvo propagatorius 8 val. darbo dienos, tačiau jis tankiai dirbo nuo 13 ligi 15 valandų į dieną, kartais dar ilgiau, kad uždirbus keletą šilingų labai reikalingų. Buvo sunku jam darbe prisitaikinti su jo didelėmis rankomis raidžių statyboje.

MOSCICKIO NAME BUT RADĘ RAŠYBAI MEDŽIAGOS KONRADAS IR GORKY

Severinas Klosovskis, pasivadinęs George Chapman, buvo vienas iš įnamių, tai žmogus kuris vėliau tapo labai pagarsėjęs Anglijoj ir Amerikoj kaip lenkų "Mėlinpaukštis" ir pagaliau tapo pakartas už vagystę ir užnuodijimą savo žmonos. Tuom laiku jis buvo vedęs p-lė Rauch, kuri pabėgo ir išvengė likimo kitų Klosovskio žmonų. Jis buvo vedėjas Moscickio barzdaskutyklos ir gaudavo 30 šilingų į savaitę ir valgį ir butą, tai buvo gera alga tais laikais. Moscickis nemėgo Klosowskio, nes jis buvo keistas žmogus. Aš atmenu jis turėjo paprotį skutant žmogui barzdą užsikvatoti juoku, tad daugelis žmonių bijojo užeit į barzdaskutyklą vien delto, kad Klosowskio juokas išprovokuodavo misteriška baimę. Moscickis skundėsi, kad šis Klosowskis ne tik apgaudinėjo Moscickį, bet attstumė daugelį jo klijentų. Pagaliau Moscickis Klosovskį pavarė iš barzdaskutyklos.

MOSCICKIO PIRMOJI ŽMONA LIETUVOS UKININKO DUKTĖ

Ponia Moscickienė buvo duktė Lietuvos ukininko, inteligentiška ir graži. Daugumas iš mus, kurie rinkosi užpakaly barzdaskutyklos rume posėdžiauti, buvom suvargę pusalkiai žmonės. Moscickienė buvo gera jiems, maitino ir ramino juos, rupinosi jais. Bet kuomet jie pradėdavo kalbėti apie politiką, jinai pasišalindavo, niekuomet pre diskusijų ją patraukt negalėdavom.

Ten buvo iš Rygos studentas Dareskevicz (Dareškevičius) lietuvis, kuris buvo įsimylėjęs į ponią Moscickienę ir butent atsekęs ją į Londoną. Moscickis žinojo jos neatodairą linkui jo. Jis buvo nervingas, kartais mėgo piktint lietuvį, kuris erzino savo draugą Debskį ir jo žmoną, kurią jis nemėgo. nes ji buvo žydė ir negraži, žvaira. Mascickis buvo tolerantingas, neprietelius tautinio ir religiško persekiojimo, tačiau jis buvo žinomas kaipo agnostikas (laisvamanis).

KAREKTARINGI TIPAI IR INTRYGUOJANTI SANTYKIAI

K. Pilėnas aiškino man, kad gyvenimas buvo vargingas politinių imigrantų Londone, bet kartais budavo ir smagių valandų, kartais piktų. nemalonių intrygų tarpe draugų ir net nesutikimų, nes nuomonės ir pažiuros jųjų skyrėsi; norš visi mes buvome vadinami revoliucionieriai, bet politinė sąvoka ir idealizmas nevenodai pasireikšdavo, tatai nenuostabu, kad nebuvo apsieita be intrygų ir nesutikimų.

Lenkų socialistų unijos sekretorium buvo Jedrzejewski, kuris buvo nuolat susiraukęs, rustus ir pendentiškas — mėgo knygas, taipgi rašinėjo. Moscickis nemėgo jo. Jedrzejevskis gaudavo algą iš socialistų unijos kaipo jos raštininkas, tatai kaipo apmokamas oficialas, to užtekdavo Moscickiui, delto jų santykiai nebuvo širdingi. Dareškevičius buvo anarchistas, ne prietelius Boleko (Jedrzejewskio). Viename atsitikime turėjome pasilinksminimo sueigą pas Jedko bute; Moscickis mėgo mazurką šokt, bet nebuvo jis tinkamas geras šokikas, jo judėjimas buvo sunkus, framozdiškas, kaip meškos, jis labai pyko, kuomet mes juokdavomės iš jo šokimo.

Dareškevičius, kuris buvo biskutį užsigėręs, pakušdėjo ką tai man į ausį apie Boleką Jedrzejevskį, pavadindamas jį idiotu, staiga susirinkimas virto sumišimu, ginčai ir barniai prasidėjo ir pasiekė muštynių laipsnio. Bet aš negalėjau jiems daleisti muštis, nes namą saugojo Rusijos slaptos policijos agentai ir Scotland Yardo policijos žvalgybiniai. Mes buvom nužiuromi, sekiojami elementai ir laikomi policijos sferose kaipo atkaklus teroristai.

Tiesa, išskyrus Aleksandrą Debskį, nė vienas iš musų neturėjom nusikaltimo rekordo. Bet Debskio istorija labai įdomi. Brinstein buvo išradėjas pragariškos mašinos del sprogdinimo Caro ir jo įpėdinių. Jis atsivedė Mendelsoną (draugą Maxim Litvinovo, dabartinio Sovietų Rusijos užsienio reikalų Komisaro) ir Debskį išbandymui sprogstamosios bombos, kurią jis pagamino. Visi trys jie nuvyko į girelę šalią Zuricho ir metė dvi bombas jų išbandymui, metė jas vieną po kitos, bet nei viena nesprogo! Mendelsonas nuėjo į šalį pagalvoti, Debskis paliko ant vietos, o Brinstein ėjo linkui bombų su tikslu apžiurėt jas, staiga bombos sprogo susprogdindamos Brinsteiną į atomus; Debski, kuris nebuvo artimai, visą priešaki savo kuno gavo atplėšti. Kuomet Debskis išgijo, jis ir Mendelsonas buvo ištremti.

LAIKUI BĖGANT PAKRIKOM; NUTRUKO MANO RYŠIAI SU REVOLIUCIONIERIAIS

Debskis ir Mendelsonas ištremti, nuvyko į Paryžių, vėliau iš ten į Berliną, bet čia neilgai buvo, vyriausybė išvijo juos. Pagaliau jie vėl apsigyveno Londone. Debskis gyveno keletą metų plasterių sugaubtas, kurį jis mainydavo retkarčiais ligi visiškai jo kune žaizda bombos padaryta sugijo. Vėliau emigravo į J. V. Amerlką po to kaip baigė mokslą Peoples Palace mokyklos Londone, kur jis gavo laipsnį civilio inžinieriaus.

Tuom laiku Pilsudskis buvo redaktorius leidėjas ir spaustuvininkas, leido ir redegavo laikraštį socialistų pasauliažiuros "Rabotnik", kuris buvo lenkų socialistų organas Lenkijoj, išeinas kartą į tris mėnesius (slaptai). Pilsudskis tuomet ir išeiviams lenkams buvo žinomas kaipo vadas lenkų socialistų partijos, jo žodis, tai buvo įstatymas kiekvienam lenkų socialistui Lenkijoj ir užsieny. Moscickis buvo ištikimas Pilsudskio "Leitenantas" ir pasekėjas. Be abejonės, kad tų laikų glaudus Moscilkio santykiai su Pilsudskiu, dabartinių Lenkijos valdonų, yra tiesioginė priežastis, kuri davė progą Ignotui Moscickiui tapti Lenkijos Prezidentu, nes Pilsudskis žinojo, kad jis gali pasitikėti Moscickiu, kurį jis per daug metų pažinojo kaipo ištikimą savo draugą, bendrą socialistinės idėjos. Pagaliau laikui bėgant pakrikome, vieni į Ameriką išvažiavom, kiti į kitus kraštus, nutruko musų santykiai ir nuo to laiko neteko man susitikti su anų laikų Londone bendradarbiais ir pažįstamais lenkais ir lietuviais. Tačiau praeitis ir atsiminimai manuo iš tu laikų tebėra mano vaidentuvėje gyvas atmintinas paveikslas.

Imigrantų Problemos - Klausimai ir Atsakymai

Minimumo Algos ir Valandos Plieno Industrijoj

Klausimas — Kokios yra minimumo algos darbininkams ir maksimumo valandos geležies ir plieno industrijose po NRA kodeksu?

Atsakymas — Įvairios minimumo algos įsteigtos dvidešimts-viename distrikte, nuo 25 centų pietuose iki 40 centų į valandą, Pittsburghe, Youngstowne, Clevelande, Detroite, Toledo, Chicagoje ir Kolorados distriktuose. 15% padidėjimas aprupintas tiems darbininkams, kurie liepos 14 d., 1933 m., jau gavo įsteigtas ratas del paprasto darbo. Maksimumo valandos nustatyta iki 40 valandų į savaitę per šešių mėnesių laiką, arba 48 valandos (šešioms dienoms) kiekvienoje savaitėje.

AKTORIŲ KODEKSAS

Klausimas — Ar aktoriai ir chorų dainininkai apdengti kodeksu? Kokios yra jų minimumo algos?

Atsakymas — Kodeksas aprupina kelias minimumo algas apdengiant teatrališką industriją. Tos minimumo algos mainosi todel jog visi miestai ne vienodo didumo, ir visi perstatymai arba veikalai nustato įvairias bilietų kainas. Minimumo algos aktoriams turint daugiaus kaip dviejus metus mainosi nuo 40 iki 50 dolerių į savaitę, paskutinė alga mokama jeigu veikalo aukščiausia kaina yra ą4.50 arba daugiau. Minimumo rata del choro narių mainosi nuo $25. iki $35. į savaitę.

NATURALIZAVIMAS DEKLARANTO NAŠLĖS

Klausimas — Mano vyras išsiėmė pirmas popieras, pilnai neišpildė savo pilietystę todel kad numirė. Ar teisybė, kad aš galiu vartoti jo pirmas popieras mano naturalizavimui?

Atsakymas. — Teisybė, jeigu tik tavo vyro Declaration of Intention (pirmos popieros) mažiaus kaip septynių metų senumo. Tokiame atsitikime gali išpildyti naturalizacijos peticiją (antroms popieroms) neišsiimdama pirmų popierų. Jeigu atvykai po birželio mėnesio, 29 d., 1906 m. tai turėsi išgauti atvažiavimo certifikatą, kuris parodo tavo legališką įvažiavimą nuolatiniui apsigyvenimui Suv. Valstijose.

SVARBUMAS SUGRYŽIMO LEIDIMO

Klausimas — Ketinu išvažiuoti užsieny, bet iš anksto norėčiau apsirupinti apie sugryžimą atgal į Ameriką, jeigu tenai man gyvenimas nepatiktų. Ar reikia išgauti sugryžimo leidimą? Atvykau į Suv. Valstijas daugiaus kaip 20 metų atgal ir neatsimenu nė laiko nė laivo vardo kada atvažiavau. Ką turiu daryt,

Atsakymas — Jeigu išvažiuosi be sugryžimo leidimo, tai turėsi prašyti nekvotinės vizos kaipo sugryžtantis apsigyvenęs ateivis į vienus metus, ir turėsi paduoti dieną pirmo atvažiavimo į šitą šaly ir vardą laivo. Ta nekvotinė viza tau kaštuos net $10.00, kuomet sugryžimo leidimas kaštuoja tik tris dolerius. Kartais žmonės mano, kad jie ištikro atsimena kada ir ant katro laivo jie pirmu kartu atvyko į Ameriką, bet po ištyrinėjimų arba paieškojimų rasta, kad jų vardai visai neužrašyti rekorduose. Tokiame atsitikime jie negali gauti leidimo sugryžti į Suv. Valstijas. Nelabai senai vyras išgyvenęs šioje šalyje per net trisdešimts metų, išvažiavo į Europą be sugryžimo leidimo, nes jis ketino ten apsigyventi. Bet išgyvenęs tenais tik trumpą laiką, matė, kad bus geriaus sugryžti atgal į Suv. Valstijas ir jis nuvyko pas Amerikos konsulą prašyti nekvotinės vizos, jis išbuvo užsieny 14 mėnesių. Jam ta viza atsakyta, ir biednas žmogus negalėjo sugryžti.

APLIKACIJOS DEL FEDERALIŲ NUO HOME OWNERS LOAN CORPORATION

Klausimas — Kaip žmogus gali gauti federalę paskolą atmokėti mortgičių ant namo? Ar reikia pasamdyti advokatą tam tikslui?

Atsakymas — Reguliariškas budas žmonėms, kurie ieško paskolos iš Home Owners Loan Corporation, reik pasiųst prašymą į distriktinį afisą apskrityje kur gyvena. Tam tikslui yra tam tikros blankos kurias galima gauti už dyką. Nereik jokios legališkos pagelbos. Jeigu negalėtum išpildyti tą aplikacijos blanką tai tau tame ofise pagelbės be jokio užmokėjimo.

VAIKŲ DARBAS

Klausimas — Mano du vaikai dar neturėdami 16 metų amžiaus prisideda prie šeimynos užlaikymo. Šeimynoje yra net septyni vaikai. Pereitą savaitę abudu neteko darbų, nes įstatymas draudžia vaikų darbą. Ar nėr mums kokios nors pagelbos?

Atsakymas — Paliuosavimai nuo minimumo metų, nors ir šeimyna baisiai reikalauja tos pagelbos, nepavelinta. Bet Federal Emergency Relief Adminis tracija pranešė savo darbininkams specialiai svarstyti klausimą del prašalinimo nuo darbo vaikų, kurių algos beveik užlaiko šeimynas.

PERMAINYTI SVEČIO STOVĮ

Klausimas — Atvykau į šitą šalį kaipo svečias. Nelabai seniai ištekėjau už Amerikos piliečio. Ar tas man teikia teisę nuolatai pasilikti Suv. Valstijose?

Atsakymas — Ne. Raportas išduotas nesenai, kad tas gali mas daiktas, bet tas raportas yra klaidingas. Turėsi apleisti Suv. Valstijas. Bet teisybė, kad pagal nesenai išleistų instrukcijų, tavo vyras galės paduoti peticiją del nekvotinės vizos (ant form 633) kuomet Tamsta dar esi šioje šalyje ir ne kaip praeityje buvo daroma, kuomet reikėjo laukti pakol žmogus išvažiuoja pirm negu galėjo prašyti įleidimo. Kuomet tik vyras gaus pranešimą iš Washingtono, kad nekvotinės vizos išdavimas autorizuojamas, tai galėsi išvykti į paskirtą šalį, kur turėsi asmeniškai nuvykti pas Amerikos konsulą išgauti vizos. Tokia kelionė į svetimą šaly neišvengiama, kuomet svečias bando permainyti savo stovio ir nori buti reguliarišku imigrantu. Vyras lengvai galės parupinti arba išgauti nekvotinę vizą nuolatiniui apsigyvenimui, nes Tamsta esi žmona Amerikos piliečio.

PERMAINYMAS NATURALIZACIJOS LIUDININKŲ

Klausimas — Vienas liudininkas, kurį užvardinau savo pirmoje pilietystės peticijoje, apleido miestą ir ne ketina greitai sugryžti. Turiu kitą liudininką. Ar aš turiu pranešti Naturalizacijos teismui apie permainą?

Atsakymas — Tas nėr svarbu. Tik nuvyk ant išklausymo su naujais liudininkais. Bet vis turi buti pilnai kvalifikuoti Amerikos piliečiai gero charakteriaus, kurie tave turi pažinti per mažiausią penkis metus ir tave tankiai matyti per tą laiką. Kaip Tamsta žinai, jie turi su savim nusinešti pilietystės darodymus.

BEDARBIO PAŠALPA NEW YORKO VALSTIJOJ

Klausimas — Ar man negalite pranešti apie "bond issue" klausimą, kurį ketina New Yorko miestas įvesti bedarbės pašalpai?

Atsakymas — "Proposition No. 1" prie kurios New Yorko valstijos žmonės balsavo lapkr. mėn. 7 d., autorizuoja valstiją išleisti bonus iki net $60,000,000. kaipo valstijos dalis bedarbės pašalpai. Tas pavelintų valstiją paskirti apie trečią dalį. apie $4,000,000. į mėnesį visiems viešos pašalpos iškaščiams New Yorko valstijoj. Taipgi gautų federalės pagelbos, nes su tiktų su reikalavimu, kad kiekviena valstija turi nešti savo dalį pašalpinių išlaidų. F.L.I.S

Atvirutės!

Pasiskubinkit Jas Isigyt

Kazimieras G. Lukšys ką tik buvo sustojęs Worcestery (Mass. valstijoj) ir rodė iš Lietuvos krutamus paveikslus. Vėliau buvo užėjęs į Amerikos Lietuvio knygyną ir paliko atviručių iš įvairių Lietuvos miestų. Atvirutės puikiai nufotografuotos ir vaizduoja gyvus žemiau talpinamus Lietuvos vaizdus iš sekančiu vietų:

Airiogalos	Lazdijų	Salakų
Alytaus	Lelių	Salantų
Aukštadvario	Leliunų	Sidabravo
Betygalos	Leipalingio	Sintautu
Biržų	Liškevos	Skaudvilės
Čekiškės	Mažeikių	Skuodo
Daugų	Mažionių	Stulgių
Ežerėnų	Meškučių	Šiluvos
Garliavos	Miraslavo	Švėkšnos
Grinkiškio	Mosiedies	Taujėnų
Griškabudžio	Marijampolės	Tytavėnų
Joniškėlio	Naumiesčio Š. A.	Tauragės
Joniškio	Naumiesčio T. A.	Telšių
Jezno	Nemakščių	Utėnos
Josvainio	Onuškio	Udrijos
Kaltinėnų	Panevėžio	Ukmergės
Kalvarijos	Papilės	Veisiejų
Kartenų	Pakražantės	Viduklės
Kazliškio	Pakruojo	Višakio Rudos
Kazlų Rudos	Paliunės	Vabalninko
Kelmės	Pilviškių	Vadoklių
Krekinavos	Plungės	Varnių
Kretingos	Pumpėnų	Veliuonos
Kuršėnų	Ramygalos	Vešvenų
Kvėdarnos	Raseinų	Viekšnių
Kupiškio	Raudenų	Vilkaviškio
Kamajų	Smilgių	Vilkijos
Kauno	Šakių	Vilniaus
Kėdainių	Stakliškio	Vosiliškio
Klaipėdos	Šeduvos	Žaslių
Kražių	Šiaulėnų	Žagarės
Krosnos	Šiaulių	Žeimių
Kupiškio	Šilalės	
Kurtavėnų	Seirijų	
Laukuvos	Seredžiaus	
	Simno	

Norintieji įsigyt kaikuriuos iš viršuje sužymėtų Lietuvos vietų ir miestų vaizdus atvirutėmis, galit juos gaut Amerikos Lietuvio Knygyne sekančiu patvarkymu: Kas prisiųs 25¢, tas gaus 3 vaizdus; kas prisiųs 50¢, tas gaus 7 vaizdus; kas prisiųs $1.00 tas gaus 14 vaizdų, atvirutėmis. Viena atvirutė 10 centų.

Kreipkitės sekančiu adresu:

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS

Šeštadienį Įvyks Pasitarimai Kas Link samdymo darbininkų

Majoras John C. Mahoney, kurs buvo išvykęs į Washingtoną antradienį, jau gryžo į Worcesterį penktadienį. Jisai turi viltį, kad bėgy vienos savaitės Worcesteris gaus pinigų pradėt nors dalį visų naujų miesto projektų. Jisai gavo užtikrinimą, kad Viešų Darbų Administsacija paskubins Worcesterio projektus.

Šeštadienį, 11-tą valandą ryto, Majoras Mahoney ims dalyvumą departamentų viršininkų konferencijoj pasitart apie samdymą daug vyrų miesto darbams. Konferencija buvo sušaukta telegramu iš Washingtono. Susirinkime ims dalyvumą gatvių ir vandens komisijonieriai, miesto nutekamųjų vamzdžių viršininkas, viešų trobesų viršininkas, ir Parkų ir Rekreacijos viršininkas.

Nepaprastas paveikslas Rialto Teatre

Rialto Teatre, Millbury gatvės, Worcestery, Antradienį, Trečiadienį ir Ketvirtadienį, lapkričio 21, 22 ir 23, tiktai per tris dienas bus rodomas paveikslas, kurį kiekvienas ar vyras, moteris ar jaunuolis turėtų pamatyt. Tomis dienomis bus rodomas paveikslas "Damaged Lives" vaidinant Diane Sinclair, Marceline Day ir Lyman Williams.

Ar galėtų taip įvykt su jumis, Jusų dukteriai ar sunui? Jis buvo suaugęs ir manė, kad žinojo kaip save užsilaikyt, bet jisai tik abejotinai suprato tragišką kainą. kurią jam gal reikės užmokėti už šitą vieną prasižengimą kaip tik dieną prieš jo vestuves. Jo tėvui reikėjo perspėt jam, bet neišpildžius tos pareigos — tada baisus atolas. Veik pervėlai jis sužino apie užkrėtimą savo kraujuje, perduotą savo jaunąjai ir gal vaikui kurs užgims.

Paveiksle sužinosit kaip jie išsigelbėjo nuo šios grąsinančios ligos šešėlio, kurs kada nesuvaldomas palieka save kelyje baisų žuvusių žmonių gyvenimų skaičiuje. Turite matyt šią įdomiausią dramą iš moderniško gyvenimo kiek buvo kada perstatyta paveiksluose.

RIALTO THEATRE
Millbury Street
3 DIENAS TIKTAI | ANTRADIENĮ TREČIADIENĮ KETVIRTADIENĮ
Lapkričio 21, 22 ir 23
Kiekvienas Vyras, Kiekviena Moteris ir Jaunuolis Turėtų Matyt Šį Nepaprastą Paveikslą
"DAMAGED LIVES"
Niekas Jaunesnis Kaip 16 Metų, Neįleidžiama

Geriausios Mėsos ir Valgomųjų Daiktų Krautuvė
A. Vikrikas
SAVININKAS
125 Grand St. — Brooklyn, N. Y.

M. Zuza
Geriausios Rušies Mėsinyčia
46 SCHOLES GATVĖS
Brooklyn, New York

Scholes Baking, Inc.
V. Lukas-Lukasevičia, Savininkas
DUONA IR PYRAGAI
Tel. Evergreen 8-9538
168 MANHATTAN ALĖJOS
(kampas Scholes gatvės)
BROOKLYN, NEW YORK

V. Vaičiunas
Valgomųjų Daiktų Krautuvė
38 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

Dvi Operos Miesto Auditorijoje

Pereitą antradienį ir trečiadienį naujoje miesto auditorijoje buvo perstatyta dvi operos Aida ir La Traviata. Naujoj auditorijoje telpa 3,600 žmonių ir laike perstatymo operos Aidos, vek visos sėdynės buvo užimtos. Ant perstatymo operos La Traviata kiek mažiau publikos susirinko. Abi operas suvaidino Columbia Opera Kompanija iš New Yorko. Abi operos parašytos žymaus atalų muziko, Guiseppe Verdi. Veik visi artistai dainininkai ir dainininkės italai, išskiriant vieną kitą anglą ar rusą. Ypatingai Aidos operoj Carmela Ponselle savo daina žavėjo publiką.

Tikietų kainos į operą buvo paskirtos labai populiarės, nuo 25c iki $1.10. Tačiau žemomis kainomis tikietų nedaugiausiai buvo paskirta, todel antrame perstatyme jau buvo įmatoma daug apituščių vietų, kurios, be abejonės už pusdolerinę įžangą butų buvę pripildytos. Bet ką daryt, visi nori tik pinigų — pinigų, o nedaug yra kas duoda.

Šv. Kazimiero Choro 9tas Metinis Muzikališkas Perstatymas

Šv. Kazimiero choras perstatys savo devintą metinį "minstrel revue" ir šokius ketvirtadieny, lapkričio 23-čią, aštuntą val. vak., Mechanics svetainėje prie Main gatvės. Choras jau seniai rengiasi prie šio vakaro dėdami savo visas pastangas, kad tik kuogeriausiai palinksmint publiką.

Sekanti lietuviai užims žymias dalis programe: — P-lės Eugenia Zakiutė, Bernice Celešiutė, Ona Adamavičiutė, Catherine Žukiutė, Jonai Juozas Paškevičius, Kazimieras Jogminas, Juozas Alavošius, Jurgis Jasper, Antanas Banis, Pranas Šimkus, Alfonsas Ginkus, Stasys Matusevičius ir choras iš daugiaus šimto ypatų.

Iš svetimtaučių bus sekanti artistai:— "Polly ir Art", instrumentalistai, kurie dabar grajina R.K.O. teatruose; Gallo ir O'Brien, dvi panelės, kurios yra žinomos kaipo Worcesterio geriausios šokikės; "Val Berthiume, kuris mus palinksmins savo juokais ir greitais piešiniais; David Levenson, šešiolikos metų vaikas, kuris visus nustebins savo gabumu su smuika; "Chick" Jeronie, kuris seniaus šokdavo su Fanchon ir Marco Revues ir "Dol" Brissette ir jo Hollywood Club Orchestra, kurie grajins per minstrel show, o paskiaus del šokių, kurie tęsis iki vidurnakties.

Programa žada buti viena iš gražiausių ir įžanga del to viso vakaro tiktai 50 centų.

Parengimo komitetas susideda iš sekančių ypatų:— Kun. Augustinas Petraitis, Kun. Jonas Bakanas, Juozas K. žemaitis, Antanas Valatkevičius, Juozas Grigaitis, Kazimieras Jogminas, Alfonsas Ginkus, Jonas Bačinskas, Panelės Ona Jogminaitė, Ona Adamavičiutė. Marė Kučinskiutė ir O. Lukoševičiutė.

Nauja Lietuvių Krautuvė
— ATIDARO —
Jonas D. Kerbelis ir Kompanija
Su Pilnu Pasirinkimu
VIRTUVĖMS IR SALIONAMS PEČIAI SU ALIEJAUS ĮTAISYMAIS
Majestic, Philco ir RCA Victor Radio
Elektriniai Šaldytuvai
Visoki Namų Rakandai už Žemiausias Kainas. Prašome Atsilankyt.
Užtikrintas Sąžiningas Patarnavimas
Atidarymas įvyks spalių 27-tą dieną, 1933 m.
8 PENN AVE. (Kampas Waverly St.) WORCESTER, MASS.

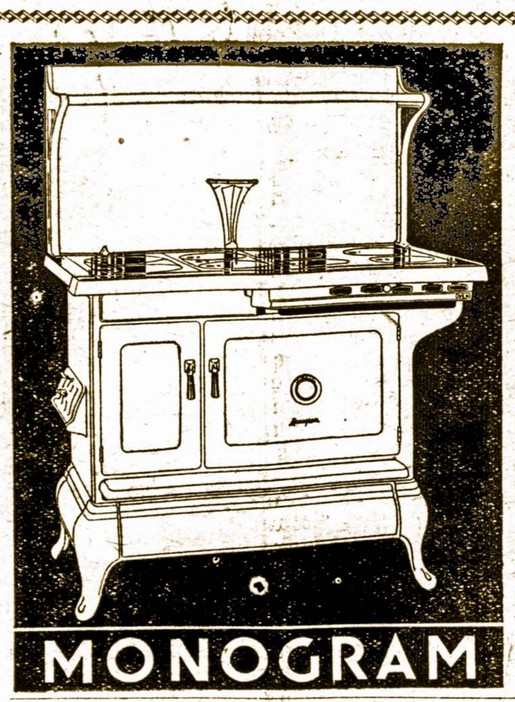

Šiandien tiktai
Už
$79
Galit Nupirkt Per Visą Šalį Gerai Žinomą
MONOGRAM PEČIŲ
Galima vartoti anglis ar aliejų šildymui. Pečius yra įvairių spalvų ir kombinacijų, gi viršus emaliuotas; užtikrinta, kad busit pilnai užganėdinti.
Taipgi mes turime pilną pasirinkimą Glenwood išdirbystės ir kitų gerai žinomų išdirbysčių pečių.
Specialis Pardavimas!
Florence Pečius Su Aliejaus Šildytuvu ir Pilnu Įtaisymu
$29.50

Mes Esame Agentai "Atlas" Aliejaus Šildytuvų Pečiams

Penkių Šmotų Kieto Ažuolo Ištiesiamas Pusryčiams Setas
$18.75
DIDELIS SPALVŲ PASIRINKIMAS
UŽIMAM KETURIUS AUKŠTUS PRIPILDYTUS RAKANDAIS MIEGAMAJAM KAMBARIUI, VALGOMAJAM KAMBARIUI IR PRIĖMIMO KAMBARIUI
Union Furniture Co.
247 MAIN GATVĖS
kampas Central gatvės
(Pirmiau buvo 139 Green gatvės — Worcester, Mass.)
Tel. Dial 4-4621

Iš SLA. 57-tos Kp. Susirinkimo

SLA. 57-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko sekmadienį, lapkričio 12-tą, antrą valandą po pietų, Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje, 12 Vernon gatvės. Protokolas skaitytas ir priimtas. Ligonių raportas išduotas ir priimtas. Finansų raštininko raportas išduotas ir priimtas. V. Jankauskas ir P. Račyla, atstovai iš antrojo apskričio seimelio išdavė raportą, kurį susirinkimas priėmė. A. Budinavičius, atstovas iš 318-tos kuopos atsilankė ir prašė, kad 57-ta kuopa prisidėtų prie mokyklėlės, kur bernaičiai ir mergaitės yra mokinami lietuviškai rašyti ir skaityti, taipgi ir dainuoti. Dainavmą mokina geras mokytojas J. Dirvelis, kurs yra išsilavinęs muzikoje. 57-ta kuopa išrinko keturius atstovus, ir visų trijų kuopų atstovai laikė susirinkimą, ketvirtadienio vakare, lapkričio 16-tą, 7:30 valandą vakare, 98 Ward gatvės.

Laike susirinkimo buvo leidžiama dviejų svarų saldainių dėžė nuo 1 cento iki 10 centų. Už saldaines surinkta $2.78, gi kuopai liko pelno $1.78, J. Sankus, laimėjo saldaines.

Pagal šios kuopos metinį nutarimą, lapkričio 25-tą dieną, šeštadienį, yra rengiama vakaras pasilinksminimui. Vakaras susidės iš kazyriavimo, dainų, šokių, valgių ir gėrymų. Žodžiu sakant, bus visko kas tik ko norės. Nariai netingėkite, bet ateikite ir atsiveskite savo draugus, kurie nors ir nepriklauso prie musų kuopos. Kviečiame 318 ir 358 kuopos narius atsilankyt kartu pasilinksmint. 57-tos kuopos nariai, visi turi atsilankyt. o jei neims dalyvumą, vistiek turės užsimokėt 50 centų į kuopos izdą. Užtikrinam, kad kas tik atsilankys, bus užganėdinti. J. Degesiunas

Moterų Sąjungos Pramoga

Moterų Sąjungos 69-ta kuopa rengia "Whist Party" ketvirtadienio vakare, lapkričio 23-čią dieną, Aušros Vartų Parapijos svetainėje, 7:30 vakare. Sąjungietės jau nuo seniai rengiasi prie šio vakarėllio, ir beabejonės kad turės pasisekimą. Pelno dalis bus paskirta parapijai. Visi Worcesterio ir iš apielinkės lietuviai kviečiami atsilankyti ir paužt kartu su pietinės dalies lietuviais. Rengėjos

Hi-Test Range &
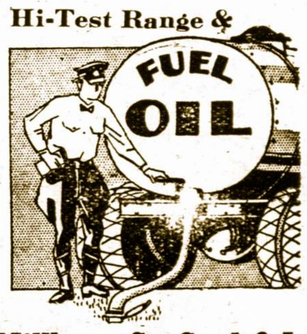

Millbury St. Coal & Ice COMPANY
Tel. Dial 2-7387 — Dial 3-3631
Visokios Rušies Angliai
NAUJOS ANGLIJOS KOKSAI IR MĖLYNIEJI ANGLIAI, MŪSŲ SPECIALIŠKUMAS
Aukštos Rušies Aliejus Pečiams ir Kurui
JONAS KIELA
441 Millbury St., Worcester, Mass.

Ant Randos

Yra trys puikiai įrengti del pavienių žmonių kambariai su šiluma ir valgiu ar be. Randa pigi. Kreipkitės pas Joną Buožiuną, 253-255 Millbury gatvės. Bile kada.

SUGRYŽUS PRIE DARBO YRA LENGVA TAUPYT
Jei senos skolos užmokėtos ir dabartiniai reikalai aprupinti. Leiskite mums duot jums pinigus, lengvomis sąlygomis, pradėti išnaujo. Ženotos poros su pastoviomis įneigomis visuomet palankiai priimami paskolų reikale.
NEW METHOD LOANS
Leidimas 210
544 Main gatvės — Tel. 5-3181

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

DR. TESSMER
DENTISTAS
kambarys 206 — 306 Main St.
Telefonas 3-7365
Viršuj Iver Johnson's Sportininkų Daiktų Krautuvės

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS
OFISO VALANDOS:
Nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 dienos ir nuo 6—8 vakare
(Sekmadieniais sulig susitarimo)
96 Vernon G-vės, Worcestery

Galandam Piautuvus, Peilius ir Žirkles
ECONOMY REPAIR SHOP
KALVIAI
Musų Speciališkumas Tai Raktai, Įvairiom Spynom ir Automobiliam
SULEIDŽIAM GELEŽIS
Kam. Lamartine ir Harding g-vių
Tel. 3-9294, Worcester

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt ir Pasisvečiuot Naujai Įrengtuose Budelėse.
49 Millbury Gatvės

ALUS
Vokiški Alus ir Vynai
Cullen & Co.
Tel. Dial 4-7578
Gatavai Surišta Išsinešt
22 MADISON

Parsiduoda Pianas
Pigus — Geras — Tinkamas Vaikams mokytis — Kartu ir gausit piano lekcijas. Kreipkitės —
J. VINICKAS
4 Penn Avenue — Worcester, Mass.

Jurgis A. Arenta
(Lietuvis Automobilistas)
5 Carpenter St. — Worcester
Užlaiko automobilius del Vestuvių, Krikštynų ir Laidotuvių. Nuveža ir parveža į farmų Gužynes, Piknikus ir į kitus miestus. Patarnauja dienoj ir nakty už prieinamiausią kainą.
Tel. Dial 4-3923

Sanitariška Barbernė
Šioje barbernėje rasi geriausią patarnavimą ir už prieinamiausią kainą. Taipgi mes užlaikom vaistų nuo plaukų slinkimo. Kreipkitės
JURGIS BABONAS
174 Millbury St. — Worcestery

Parsiduoda
ANGLYS — ALIEJUS — MALKOS
Priimam užsakymus ir Pristatom į Namus
JONAS ČIRVINSKAS
340 Harding St., Worcester, Mass.

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstumė nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-6838
340 HARDING STREET